БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 90 (19.761). ● 1987 йил 19 апрель, якшанба Баҳоси 3 тийин.

«Буюк почин»: анъана давом этганда

● Кеча бепоён Ватанимизда доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 117 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ шанбалик юксак сиёсий ва кўтаринки меҳнат вазиятида ўтди.

● Юксак меҳнат унумдорлигига эришиш «Қизил шанбалик» иштирокчиларининг асосий шиори бўлди.

● Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам барча совет кишилари сингари шанбаликда зарбдорларча ишладилар.

● 9 миллиондан кўп киши республикамиздаги меҳнат байрамида қатнашди.

● Меҳнат байрамида ишлаб топилган 7 миллион 600 минг сўмдан зиёд маблағ беш йиллик фондига ўтказилди.

(Коммунистик шанбалик ҳақидаги ҳисоботларни газетанинг учинчи саҳифасида ўқийсиз).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1987 ЙИЛ 1 МАЙ ЧАҚИРИҚЛАРИ

1. Яшасин меҳнаткашларнинг Халқаро бирдамлиги куни — 1 Май!

2. Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз! Яшасин пролетар, социалистик интернационализми!

3. Яшасин мангу барҳаёт революцион таълимот — марксизм-ленинизм!

4. Яшасин Совет жамиятининг раҳбар ва етакчи кучи — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

5. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Партия XXVII съезди белгилаган режаларни амалга оширайлик!

6. Советлар мамлакатининг меҳнатчилари! Улуғ Октябрнинг 70 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақани кенг қулоч ёздирингиз!

7. Коммунистлар! Қайта қуришнинг олдинги маррасида бўлингиз! Ишда фаоллик ва новаторлик кўрсатингиз! КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун революцион қатъият билан курашингиз!

8. Яшасин иқтисодий ва социал ривожланишни жадаллаштиришнинг бош ҳаракатлантирувчи кучи — ишчилар синфи!

9. Яшасин ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва халқ зиёлиларининг бузилмас иттифоқи!

10. Яшасин кўпмиллатли социалистик Ватанимиз халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги!

11. Партия билан халқнинг ижтимоий тараққиётни жадаллаштириш учун курашдаги бирлиги мустаҳкамланаверсин!

12. СССР гражданлари! Жамият турмушининг барча соҳаларида қайта қуришни сабот билан чуқурлаштирингиз! Совет демократиясини ва халқнинг социалистик ўз-ўзини бошқарувини кенгайтирингиз!

13. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Меҳнат унумдорлигини оширингиз, фан-техника тараққиёти суръатларини кучайтирингиз, хўжалик ҳисобини жорий этингиз! Мана шулар мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришнинг, халқ фаровонлигини ўстиришнинг бош омиллари эканини ёдда тутингиз!

14. СССР меҳнаткашлари! Социал соҳани ривожлантириш планларининг бажарилишини, уй-жой ва маданий-маиший қурилиш программалари рўёбга чиқарилишини таъминлангиз!

15. Меҳнат илғорларига, ўз ишининг ҳақиқий миришкорларига, қайта қуриш новаторларига шон-шарафлар!

16. Совет олимлари, конструкторлари, ихтирочилари! Илмий тадқиқотларнинг, ижодий изланишнинг самарадорлигини оширингиз! Фан-техника тараққиётига, мамлакат социал-иқтисодий ривожланишини жадаллаштиришга кўпроқ ҳисса қўшингиз!

17. Советлар мамлакатининг меҳнаткашлари! Ижтимоий турмушни янгилаш жараёнини ҳар томонлама ривожлантирингиз, илғор тажрибанинг ҳар мисқолини қадрлангиз, уни ўрганингиз, жорий қилингиз ва оммалаштирингиз!

18. Мамлакат меҳнатчилари! Жадаллаштириш программасининг муҳим босқичи — ўн иккинчи беш йиллик иккинчи йилининг план топшириқларини бажарайлик!

19. СССР меҳнаткашлари! Ҳар бир меҳнат коллективида интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлангиз! Хўжалик юритишнинг замонавий усулларини эгаллангиз!

20. СССР гражданлари! Сиёсий активликни оширингиз! Социалистик демократиянинг синалган воситалари — ошкоралик, танқид ва ўз-ўзини танқидни ривожлантирингиз!

21. Яшасин СССРнинг сиёсий асоси, халқнинг социалистик ўз-ўзини бошқарувининг энг муҳим бўғини — халқ депутатлари Советлари!

22. Совет касаба союзлари! Қайта қуришга фаол қўшилингиз! Юксак сифат кўрсаткичларига ва ресурслар тежалишига эришишда, маҳсулот етказиб бериш интизомига қатъий риоя этишда социалистик мусобақанинг ролини оширингиз! Меҳнаткашларнинг манфаатларини изчиллик билан ҳимоя қилингиз!

23. Комсомоллар! Ёшлар! ВЛКСМ XX съезди қарорларини амалга оширингиз!

Коммунистик партия билан совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарини кўпайтирингиз!

Билим, эътиқод, ҳаракат — қайта қуриш ишига хизмат қилсин!

24. Қайта қуришнинг фаол қатнашчиси, толмас меҳнатчи, меҳрибон она бўлган совет аёлларига шон-шарафлар!

25. Партия, уруш ва меҳнат ветеранлари! Бундан буён ҳам коммунизмнинг буюк идеаллари учун фаол курашчилар сафида бўлингиз!

26. Маданият ва санъат ходимлари! Совет кишиларининг маънавий талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондирингиз! Революцион ўзгартишларга, қайта қуриш жўшқинлигига монанд асарлар яратингиз!

27. Совет жангчилари! Халқимизнинг тинч, бунёдкорлик меҳнатини, социализм ғалабаларини маҳкам туриб ҳимоя қилингиз!

Шавкатли СССР Қуролли Кучларига шон-шарафлар!

28. Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! Ватан тинчлиги ва хавфсизлиги ҳар биримизнинг жонажон ишимиздир! Тинчлик ишини саботли меҳнат билан мустаҳкамлайлик!

29. Социалистик мамлакатларнинг халқларига қардошлик саломи!

Яшасин ҳозирги замоннинг қудратли ва нуфузли кучи — жаҳон социализми! Социалистик давлатларнинг ҳамдўстлиги мустаҳкамланаверсин!

30. Ривожланаётган мамлакатларнинг халқларига оташин салом!

Осиё, Африка, Лотин Америкаси халқларининг империалистик эксплуатация ва зулмга қарши, мустақил, илғор ривожланиш йўли учун одилона кураши билан бирдамлик мустаҳкамланаверсин!

31. Капиталистик мамлакатларнинг ишчилар синфига Биринчи май саломи!

32. Коммунистик ва ишчи партияларига алангали салом!

Тинчлик, социал тараққиёт ва социализм учун курашда барча мамлакатлар коммунистларининг синфий бирдамлиги мустаҳкамланаверсин!

33. Барча мамлакатларнинг халқлари! Дунёдаги вазиятни соғломлаштириш учун, халқаро хавфсизликнинг кенг қамровли системасини барпо этиш учун сабот билан ҳаракат қилингиз!

34. Жаҳон халқлари! Ядро аслаҳахоналари, химиявий қурол йўқ қилиб ташланишини талаб қилингиз!

Космосни ҳарбийлаштиришга йўл қўймаймиз!

35. Европа халқлари! Мустаҳкам тинчлик ва давлатлар ўртасида яхши қўшниларча муносабатлар учун курашингиз! Қитъада ўртача олислик ракеталари тугатилишига, оддий қурол-яроғлар ва қуролли кучлар тубдан қисқартирилишига эришингиз!

36. Осиё-Тинч океан мамлакатларининг халқлари! Регионда халқаро хавфсизлик ва тинч ҳамкорликни таъминлаш учун куч-ғайратларни бирлаштирингиз!

37. Яшасин Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати — халқлар тинчлиги ва хавфсизлиги, кенг халқаро ҳамкорлик сиёсати!

38. Яшасин Ватанимиз — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи!

39. КПСС XXVII съездининг ленинча йўлидан — коммунистик бунёдкорлик ва тинчлик йўлидан, олға!

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида КПСС Марказий Комитетининг Меҳнаткашлар халқаро бирдамлиги куни — 1 Май чақириқларини тасдиқлади.

Сиёсий бюронинг мажлисида халқ хўжалигини ривожлантиришнинг биринчи квартaлдаги якунлари ва 1987 йилги планнинг бажарилишини ташкил этиш соҳасидаги вазифалар муҳокама қилинди. Уч ой мобайнида саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 2,5 процент кўпайганлиги қайд этилди. Март ойида саноат йиллик топшириқ даражасига мувофиқ келадиган ўртача суткалик суръатлар даражасига етди. Ёқилғи-энергетика комплекси тармоқларининг квартал плани ошириб бажарилди. Уй-жой белгиланганидан кўра кўпроқ қурилди. Қишлоқ хўжалиги маҳсулоти 8,7 процент ортди.

Шу билан бирга машинасозлик, химия-ўрмон комплекслари, қурилиш министрликлари ва темир йўл транспорти планларни бажармади, енгил саноатда ишлаб чиқариш ҳажмининг камайиши бартараф этилмади ҳамда товар обороти юзасидан белгиланган топшириқларнинг бажарилиши таъминланмади.

Сиёсий бюро министрликлар, партия, совет ва хўжалик органлари олдига корхоналарнинг барқарор ва самарали ишлаши, уларнинг йўл қўйилган қолоқликни бартараф этиш юзасидан белгиланган тадбирларни рўёбга чиқариши учун шарт-шароит яратиш мақсадида барча зарур чораларни кўриш вазифасини қўйди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг техникавий даражаси ва сифатини оширишга, план топшириқларини ва шартнома юзасидан маҳсулот етказиб бериш мажбуриятини сўзсиз бажаришга эътибор қаратилди. Шу вазифаларни ҳал этишда хўжалик юритишнинг янги усуллари очиб берадиган имкониятлардан тўлиқроқ фойдаланиш лозимлиги уқтириб ўтилди. Барча корхоналар, бирлашмалар ва ташкилотлар ўз молиявий аҳволини яхшилаш чораларини кўришлари зарур. Социал проблемаларни ҳал этишга, савдо-сотиқни такомиллаштиришга, аҳолининг молларга ва хизматларга бўлган эҳтиёжларини қондиришга кун сайин эътибор бериш зарурлиги таъкидланди.

Мамлакатнинг ўсимлик ёғига бўлган эҳтиёжларини таъминлаш тадбирлари маъқулланди. Колхоз ва совхозларнинг интенсив технологияларни ўзлаштириш ҳисобига мойли уруғлар етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги, шунингдек ёғ-мой саноатининг моддий техникавий базасини мустаҳкамлаш соҳасидаги фаолиятини рағбатлантириш мақсадга мувофиқ, деб топилди.

1987 йилнинг 1 майидан бошлаб «Якка тартибдаги меҳнат фаолияти тўғрисида» СССР Қонуни жорий этилиши муносабати билан солиқ тўғрисидаги қонунларга ўзгартишлар киритиш тўғрисида ҳукумат ишлаб чиққан таклифлар маъқулланди. Шу фаолиятдан кўриладиган даромадларга солиқ солиш соҳасида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш, маиший хизмат, умумий овқатланиш соҳаларидаги кооператив формаларни ривожлантиришдан, сарфланган ўз меҳнатига мувофиқ қўшимча даромад олишдан гражданларнинг манфаатдорлигини оширадиган тартиб ўрнатилади.

Баъзи республикалар ва областларда меҳнаткашларни якка тартибдаги меҳнат ва кооператив фаолиятига кенг миқёсда жалб этиш соҳасидаги иш суст ривожлантирилаётганини Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси уқтириб ўтди. Маҳаллий органларга бу ишдаги бюрократик тўсиқларни тугатиш, бундай фаолият учун нормал шароит ва вазият яратиб бериш таклиф этилди.

Сиёсий бюро Ладога кўли ҳавзасидаги атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ишларининг аҳволини муҳокама этиб, СССРнинг бир қанча министрликлари ва идоралари, маҳаллий совет ва хўжалик органлари табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини амалга оширишга эътиборни бўшаштириб юборганликларини, янги тозалаш иншоотлари қуриш юзасидан белгиланган муддатларни бузаётганликларини ва мавжуд иншоотлардан самарасиз фойдаланаётганликларини таъкидлади. Бу эса Ладога ҳавзасидаги экология вазияти ёмонлашувига олиб келди ва меҳнаткашларнинг марказий органларга ҳақли равишда шикоят қилишларига сабаб бўлди.

Ладога кўли ҳавзасининг экология системаси ҳолатини чуқур ўрганиб чиқиш, истиқболни кўзловчи илмий асосланган прогноз тайёрлаш ва бу зонадаги атроф-муҳитни соғломлаштиришга оид қўшимча тадбирларни белгилаш назарда тутилди. Кўл бўйидаги целлюлоза заводининг профилини ўзгартириб, уни ишлаб чиқариш натижасида кўлнинг ифлосланишига олиб бормайдиган маҳсулот ишлаб чиқаришга ўтказиш кўзда тутилади. Партия ва давлат органларига табиатни муҳофаза қилиш объектларини қуриш юзасидан белгиланган топшириқларнинг барбод этилишида ва мавжуд тозалаш иншоотларидан қониқарсиз фойдаланишда айбдор бўлган раҳбарларнинг шахсан масъулияти тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш топширилди.

Тегишли ташкилотларга мамлакатдаги экология проблемаларини ҳал этишнинг узоқ муддатли комплекс программасини тайёрлаш таклиф қилинди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг Н. Э. Бауман номидаги Москва Олий техника билим юрти базасида янги типдаги олий ўқув юртини ташкил этиш тўғрисидаги қарори қабул этилди. Бу ерда олий малакали мутахассислар илмий-таълим комплексларида студентларнинг илмий тадқиқотлари ва тажриба-конструкторлик ишларидаги актив иштироки шароитида тайёрланадиган бўлади. Янги олий ўқув юрти учун замонавий моддий-техникавий базаси яратиб бериш, ўқув-лаборатория, ишлаб чиқариш ва уй-жой бинолари қуриш кўзда тутилади.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Чехословакия Социалистик Республикасига шу йил 9—11 апрель кунлари қилган расмий дўстлик визити якунлари ҳам кўриб чиқилди. Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг визит вақтида қилган ишини Г. Гусак ва Чехословакиянинг бошқа раҳбарлари билан ўтказган суҳбатлари ҳамда музокараларининг якунларини маъқуллади. Визит Совет-Чехословакия муносабатлари тарихида янги саҳифа очганлиги қайд этилди. У совет ва чехословак коммунистлари, иккала мамлакат халқлари бирлиги ва жипслигининг, уларнинг Совет Иттифоқи ва ЧССР ҳамкорлиги бутун комплексини янги, янада юқори поғонага кўтаришга астойдил азму қарор берганликларининг қудратли намойишига айланди.

Прагада эришилган аҳдномалар янада чуқур иқтисодий ва илмий-техникавий интеграция учун, мафкуравий ҳамкорликни, одамларнинг кенг миқёсдаги алоқасини кучайтириш учун реал имкониятлар яратади.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси ЧКП, унинг раҳбарияти, Чехословакия меҳнаткашлари КПССнинг қайта қуриш, демократияни ривожлантириш, социал-иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш йўли билан бирдамлиги визит вақтида яққол намойиш этилганини мамнуният билан қайд қилди.

Прагадаги митингда М. С. Горбачев КПССнинг қардош партиялар билан ўз муносабатларида амал қилиш ниятида бўлган интернационал принципларини баён этиб берганлиги кенг миқёсда ижобий фикрлар билан кутиб олинганлиги уқтириб ўтилди. Шу асосда халқаро муносабатлар ҳамда меҳнат тақсимотининг социалистик системасини ривожлантириш ва такомиллаштиришда янги муваффақиятларга эришилишига ишонч изҳор этилди.

Европадаги ўртача олислик ракеталарини ва оператив-тактик ракеталарни тугатиш масалалари ҳамда қуролсизланишнинг бошқа проблемалари соҳасидаги янги Совет таклифлари қитъадаги ҳарбий мухолифлик даражасини камайтириш йўлини очади ва бу ташаббуслар Европадаги барча мамлакатларнинг манфаатларига мос бўлиб тушади, деб таъкидланди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачев, Н. И. Рижков, Э. А. Шеварднадзенинг АҚШ Давлат секретари Ж. Шульц билан ўтказилган музокаралар тўғрисидаги ахборотларини муҳокама қилди. Қуролсизланишнинг йирик масалалари хусусида, биринчи галда ўртача олислик ракеталари ва камроқ олислик ракеталари хусусида яқин вақт ичида бир қарорга келиш йўли топилишига, Совет-Америка муносабатларидаги ва халқаро ишлардаги вазиятни яхшилик сари ўзгартиришга эришилиши ёки эришилмаслиги Ж. Шульцга берилган маълумотдан ва музокаралар вақтида Совет раҳбарлари қилган таклифлардан АҚШ маъмурияти қандай хулосалар чиқаришига боғлиқ бўлиши таъкидланди.

Совет раҳбарлари бу масалаларни Ж. Шульц билан Москвада ўтказилган музокараларга ҳамда М. С. Горбачев, А. А. Громико, Е. К. Лигачев, А. Ф. Добринин билан вакиллар палатасининг спикери Ж. Райт бошчилигидаги АҚШ Конгресси делегацияси ўртасидаги фикрлашувга хос бўлган актив мулоқот ва ҳамжиҳатликни излаш муҳитида биргаликда ҳал этишга тайёрдирлар.

Сиёсий бюро В. М. Чебриковнинг Куба республикасига қилган расмий дўстлик визити, унинг Ф. Кастро билан ва Кубанинг бошқа раҳбарлари билан ўтказган учрашув ва суҳбатлари якунларини кўриб чиқиб, маъқуллади.

КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси Н. В. Тализиннинг СССР билан МХР ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Шартноманинг 10 йиллиги байрамида қатнашиш учун Мозамбик Халқ Республикасига борган Совет партия-давлат делегациясининг сафари тўғрисидаги ахборотини тинглади, шунингдек ички ва ташқи сиёсатнинг бошқа баъзи масалаларини кўриб чиқди.

Революцион эстафета — ишончли қўлларда

ВЛКСМ XX съезди ўз ишини тамомлади

ВЛКСМ XX съезди комсомолнинг жамиятни революцион қайта қуришда фаол иштирок этишдан иборат қатъий позициясини намойиш қилди. Кремлнинг Съездлар саройида тўрт кун давомида манфаатдорлик билан жиддий фикрлашиб олинди. Бу фикрлашув мамлакат ёш авлодининг гражданлик етуклигини, унинг Улуғ Октябрь иши, социализм тақдири учун, бутун инсоният цивилизациясининг тинч келажаги учун масъулиятни ўз зиммасига олишга тайёр эканлигини тасдиқлади.

Съезд қилинган ишларга талабчанлик билан энг катта мезон асосида ўткир баҳо бериб, совет ёшларининг авангарди бўлган комсомол ишларининг амалий программасини ишлаб чиқди. М. С. Горбачев ВЛКСМ съездида сўзлаган нутқида айтилган юксак мақсадлар йўлида куч-ғайратларни аямаслик зарурлиги тўғрисидаги мана шу ўртоқларча партиявий истак комсомолга топшириқ сифатида қабул қилинди.

Съезднинг якунловчи куни 18 апрель анъанавий равишда мажлислар залида эмас, балки пойтахтнинг иш майдонларида бошланди. Эрталаб соат 7 да съезднинг барча делегатлари ва чет эллик меҳмонлар коммунистик шанбаликка чиқдилар. «Қизил шанбаликлар» юзага келган корхона — Москва-Сортировочная депоси, Ленин комсомоли номли автомобиль заводи, С. Орджоникидзе номли станоксозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси, Комсомол проспектидаги Ёшлар саройи, бундан 30 йил муқаддам Москвада бўлиб ўтган Ёшлар ва студентлар жаҳон фестивалининг қатнашчилари бунёд этган Дўстлик паркида зарбдор меҳнат авж олди.

Кечқурун делегатлар якунловчи мажлисга йиғилдилар.

Съезд аҳли **М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, С. Л. Соколов, Н. В. Тализин, А. Н. Яковлев, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олди.

Раислик қилувчи комсомол XX съезди сайлаган ВЛКСМ Марказий Комитети ташкилий пленумининг ва ВЛКСМ Марказий ревизия комиссияси мажлисининг якунлари тўғрисида ахборот берди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **В. И. Мироненко** съезд ёпилишида нутқ сўзлади. Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг XX съезди, деди у, комсомол ҳаёти ва тарихида муҳим роль ўйнаши зарур. Энг аввало, мамлакат ҳаётининг бурилиш босқичида бўлиб ўтганлиги учун ҳам комсомол ҳаёти ва тарихида муҳим роль ўйнаши зарур. Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида жамиятда революцион ўзгартишларни амалга оширмоқда. Қайта қуриш тақдири, социалистик Ватанимизнинг келажаги халқнинг қўлида, сиз билан бизнинг қўлимиздадир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг съездимизда сўзлаган нутқи ёшларга ғамхўрлик ва ишонч руҳи билан суғорилган. Нутқда комсомол ташкилотлари учун меҳнат, ижод ва курашнинг кенг истиқболлари очиб берилди. Биз бу оташин партиявий даъват ёшлар қалбида акс-садо беришига, беш йилликнинг меҳнат кунлари, социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш, бизнинг бетакрор давримиз ёшлар орасидан янги қаҳрамонларни, ижодкор, изланувчан ва ташаббускор кишиларни намоён этишига ишонамиз.

Мамлакатнинг 70 йиллик тарихида илгари бўлгани каби Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи олдида миллионлаб йигит ва қизлар қалбида революцион ғояларни алангалатиш ҳамда уларни қайта қуриш ва жадаллаштиришнинг энг қийин, энг масъулиятли жабҳаларига бошлаб бориш вазифаси турибди, деди нотиқ. Комсомол бу вазифани уддалаш учун, партиямиз билан совет халқининг қаҳрамонона революцион анъаналарини, комсомоллар барча авлодларининг анъаналарини давом эттириш учун барча ишларни қилади.

Съезддаги фикрлашув ошкора, ўз-ўзини танқид ва амалий руҳда ўтди. Пировардида биз ВЛКСМ фаолиятини қайта қуриш йўлларини белгилаб олишга муваффақ бўлдик. Съезд биз тўғри йўлдан бораётганимизни, комсомоллар, кадрлар ва активлар янгича ишлашга тайёр эканини тасдиқлади. Энди гап ишда қолди!

Бутун жамиятда бўлгани сингари комсомол ҳаётида ҳам амалий ишлар даври бошланди. Асосий эътиборни ҳар бир комсомол комитетида, ҳар бир комсомол ташкилотида конкрет ишларга қаратиш зарур. Биз режаларимизни, таклифларимизни ва ғояларимизни амалда синовдан ўтказишимиз керак.

Комсомол, деди пировардида ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари, қолоқлик ва турғунликка муроса қилмайдиган навқиронлик, комсомол — ғайрат-шижоат ва ижодкорлик, комсомол — партия иши учун, Ленин иши учун муросасиз курашаётган ёш коммунистлар союзидир! Комсомол куч ва қудратининг манбаи — Коммунистик партия раҳбарлигидадир. КПСС, совет халқи комсомол ишончни оқлашига амин бўлсинлар!

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари **М. С. Горбачев** съезд делегатларига мурожаат қилиб, бундай деди:

Биз ҳозир Марказий Комитет Сиёсий бюросида комсомол XX съездининг ишини муҳокама қилдик ва бу съезднинг ишини у ҳақда бутун мамлакат яхши билса арзийди, деб ҳисоблаймиз. Биз съезднинг стенограммасини тезроқ тайёрлашда ва уни миллионлаб нусхада тарқатишда ВЛКСМ Марказий Комитетига ёрдам беришга аҳдлашиб олдик. Майли, ҳамма ўқийверсин.

Биз, аввало, съезд қарорлари устида астойдил ишлаган унинг делегатларига умид қиламиз. Сизларнинг съездингиз юксак даражада бўлди, балли, азаматлар. Менимча, сизлар ўзларингизни ҳам ҳайратлантирдингиз, бизларни ҳам, мамлакатни ҳам ҳайратда қолдирдингиз. Лекин бу ерда аҳдлашиб олган вазифаларнинг ҳаммасини албатта бажаришингиз сизлар ҳайратлантирадиган энг асосий нарса бўлади, деб ўйлайман. Биз эса сизларни қўллаб-қувватлаймиз.

Яна бир нарсани айтмоқчиман. Қийин бўлади, ҳатто хатолар ҳам бўлиши мумкин, бардам бўлингиз, ўз характерингизни чиниқтирингиз. Биз тўғри йўлдан боряпмиз. Сизларга ана шу йўлда муваффақиятлар, катта ишлар, турмушда яхши зафарлар, бахт-саодат тилаймиз. Хайр.

Съезд делегатлари оқ йўл тилаб айтилган бу сўзларни қизғин қарсаклар билан кутиб олдилар.

ВЛКСМнинг XX съезди ўз ишини тамомлади. Кремлнинг Съездлар саройи гумбазлари остида «Интернационал» тантанавор ва навқирон янграйди.

(ТАСС).

ВАРШАВА ШАРТНОМАСИДА ҚАТНАШУВЧИ ДАВЛАТЛАР БИРЛАШГАН ҚУРОЛЛИ КУЧЛАРИ ҲАРБИЙ КЕНГАШИНИНГ НАВБАТДАГИ МАЖЛИСИ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

16 апрелдан 18 апрелгача Минскда Бирлашган Қуролли Кучлар Бош қўмондони Совет Иттифоқи Маршали В. Г. Куликов раислигида Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган Қуролли Кучлари Ҳарбий Кенгашининг навбатдаги мажлиси бўлди.

Мажлис давомида Бирлашган Қуролли Кучлар фаолиятининг бир қанча жорий масалалари кўриб чиқилди ва келишиб олинган тавсиялар қабул қилинди.

Мажлис амалий вазиятда, дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди.

ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

18 апрель куни ВЛКСМ XX съезди сайлаган ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи пленуми бўлди. Ташкилий масалалар муҳокама қилинди.

Пленум В. И. Мироненкони ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари этиб сайлади.

В. П. Денисов, Н. К. Долгушкин, С. Н. Епифанцев, П. В. Игнотас, Н. И. Курзанова, И. Н. Никитин, И. Н. Орджоникидзе, Н. И. Пальцев, С. И. Рогожкин, Л. И. Швецова ВЛКСМ Марказий Комитетининг секретарлари ва Бюро аъзолари этиб сайландилар.

В. В. Гурин, И. Е. Ефимов, Д. Г. Остроушко, П. Ю. Ратников, С. Е. Романов, Г. Н. Селезнев, С. А. Смирнов, В. И. Цибух, С. Н. Челноков, А. Н. Шкляров ВЛКСМ Марказий Комитети Бюросининг аъзолари этиб сайландилар.

Г. Г. Акопян, Р. К. Алимов, Г. С. Головачев, В. М. Капленкова, М. П. Пастухова, С. В. Солод, В. А. Фронин ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бюро аъзолигига кандидатлар этиб сайландилар.

* * *

ВЛКСМ Марказий ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди. Н. Н. Кликов комиссия раиси этиб сайланди.

(ТАСС).

М. С. Горбачев Менгисту Хайле Мариам билан учрашди

17 апрель куни М. С. Горбачев Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Социалистик Эфиопия Муваққат Ҳарбий Маъмурий Кенгашининг Раиси Менгисту Хайле Мариам билан учрашди. Эфиопия раҳбари СССРга қисқа муддатли, дўстона визит билан келган. Суҳбат чоғида иккала партия ва мамлакат ички турмуши ва халқаро масалалари муҳокама қилинди, иккала томоннинг Совет-Эфиопия ҳамкорлигини янада ривожлантиришга интилаётганлиги таъкидланди.

М. С. Горбачев бутун партия, бутун совет халқи томонидан якдиллик билан маъқулланаётган ва қўллаб-қувватланаётган қайта қуриш авж олиб бораётганлигини айтди. Бутун мамлакат, Совет жамиятининг барча табақалари ҳаракатга келди. Қайта қуриш, социал иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш, демократлаштириш тараққиётимизнинг энг зарур эҳтиёжи эканлигини бугун биз янада равшанроқ тушуниб турибмиз. Ҳозир юз бераётган жараёнлар ҳам партиямиз рўй берган вазиятни чуқур мушоҳада этиб тўғри қарорларни белгилашга ва оммани бу қарорларни амалга ошириш учун сафарбар этишга қодир эканлигини, социализм ўзининг базасида муттасил такомиллашиб боришга қодир эканлигини тасдиқламоқда. Қайта қуришнинг асосий мақсади—социализмнинг потенциалини, омма ижодкорлигининг беҳад имкониятларини тўла очиб беришдан иборат.

Менгисту Хайле Мариам Совет Иттифоқидаги қайта қуриш катта халқаро аҳамиятга молик эканлигини, чунки у социализмнинг жуда улкан имкониятларини очиб бериб, унинг жозиба кучини кўпайтиришини таъкидлади. Ҳозир совет халқи амалга ошираётган иш Эфиопияга ҳозирги даврнинг барча тараққийпарвар кучларига ҳаётбахш таъсир ўтказмоқда. Сизлар белгилаган вазифаларнинг ҳаммаси бажарилиши—бизнинг самимий истагимиздир. Эфиопия халқи қайта қуришга тан бермоқда ва биз уни тўла қўллаб-қувватлаймиз.

Бизда асосий куч-ғайратлар ишлаб чиқаришни юксалтиришга, одамларни иш, ер билан таъминлашга, меҳнаткашлар оммаси турмушини яхшилашга, мамлакат бирлиги ва тенг ҳуқуқлилигини, барча миллатлар ва элатлар равнақини таъминлашга қаратилган. Шу билан бирга, деб таъкидлади Менгисту Хайле Мариам, янги ҳаётни империализм, реакция кучлари доимий сиёсий, иқтисодий ва ғоявий тазйиқ ўтказиб турган шароитда, қуролли контрреволюцияга қарши кураш шароитида қуришимизга тўғри келмоқда.

М. С. Горбачев Эфиопия Ишчи партиясининг мамлакат олдида турган сиёсий, иқтисодий, социал ва мудофаа вазифаларини изчиллик билан ҳал этишга қаратилган йўлини тушуниши ва бу йўлни қўллаб-қувватлашини изҳор қилди. Реалликдан келиб чиқа билиш, босқичлардан сакраб ўтишга уринмаслик муҳимдир. Эришилган натижалар билан хотиржам бўлмаслик, бир жойда тўхтаб қолмаслик ҳам ғоят муҳимдир. Революцион кураш, ҳаётнинг ўзи жўшқин ривожланишни талаб қилади.

Актуал халқаро проблемаларни муҳокама қилиш чоғида М. С. Горбачев тинчтотув яшаш, халқаро кескинликни юмшатиш, қуролсизланиш ва халқлар хавфсизлигини таъминлаш йўли КПССнинг, Совет Иттифоқининг ўзгармас йўли эканлигини таъкидлади.

М. С. Горбачев билан Менгисту Хайле Мариам Африка мугузидаги вазият тўғрисида фикрлашиб олдилар, миллий суверенитетни ва территориал бутунликни ҳурмат қилиш, мавжуд чегараларни тан олиш ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик асосида тинчтотув яшаш ва регионда ҳамкорлик қилиш сиёсати ана шу райондаги давлатларнинг манфаатларига мос келишини уқтирдилар.

Учрашув ҳамжиҳатлик ва ўзаро ишонч вазиятида ўтди. Бу учрашув Совет-Эфиопия муносабатлари юксак даражасини, КПСС билан ЭИП ўртасидаги қалин ҳамкорликни яна бир бор тасдиқлади.

(ТАСС).

МЕНГИСТУ ХАЙЛЕ МАРИАМ СССРДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

Эфиопия Ишчи партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Социалистик Эфиопия Муваққат Ҳарбий Маъмурий Кенгашининг Раиси Менгисту Хайле Мариам 18 апрель куни Москвадан жўнаб кетди. У қисқа муддатли дўстона визит билан мамлакатимизга келган эди.

Аэродромда уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Ф. Добринин, бошқа расмий кишилар кузатиб қолдилар.

(ТАСС).

ВЛКСМ XX СЪЕЗДИДА

ПАРТИЯ, МАМЛАКАТ ОЛДИДАГИ МАСЪУЛИЯТНИ ҲИС ЭТИБ

Ленин комсомоли XX съезди партиянинг қайта қуриш йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватлаш, талабчанлик, мамлакат учун, социализм тақдири учун масъулиятни тушуниб етиш вазиятида ўтмоқда. 17 апрель куни совет ёшларининг вакиллари Кремль саройида ВЛКСМ Марказий Комитети ва ВЛКСМ Марказий ревизия комиссияси ҳисобот докладларини муҳокама қилишни давом эттирдилар.

Делегатлар ва меҳмонлар **В. И. Воротников, В. И. Долгих, С. Л. Соколов, А. П. Бирюкова, В. П. Никонов, Г. П. Разумовский** ўртоқларни қарсаклар билан кутиб олдилар.

Раислик қилувчи эрталабки мажлисда съезднинг ўнта мунозара марказидаги ишлар якунларини маълум қилди. ВЛКСМ XX съездининг 1200 дан ортиқ делегатлари ва меҳмонлари, деди у, ёшларни ҳаяжонлантираётган проблемалар тўғрисида, комсомолда қайта қуришни жадаллаштириш йўллари ва воситалари ҳақида манфаатдорлик билан ва ошкора гаплашиб олдилар. Мунозараларда 403 киши ўз фикрлари, эътирозлари ва таклифларини айтди.

Биз таклифимизни қабул қилиб, мунозара марказлари ишида иштирок этиб, уларда амалий, ижодий муҳитни вужудга келтиришга ёрдам берганликлари, проблемаларни муҳокама қилиш чоғида пайдо бўлган кўп саволларга билимдонлик билан ва батафсил жавоб қайтарганлари учун бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарларидан, партия ва комсомол ветеранларидан, олимлар ва маданият арбобларидан самимий миннатдормиз.

ВЛКСМ Марказий Комитети, министрликлар ва идоралар шанига 500 дан ортиқ танқидий мулоҳазалар ва таклифлар айтилди. Ҳамма таклифлар, танқидий мулоҳазалар оператив ўрганилмоқда ва съезд ҳужжатларини узил-кесил ишлаб чиқиш чоғида ҳисобга олинади. М. С. Горбачевнинг топшириғига мувофиқ биз съездимиз якунлари юзасидан КПСС Марказий Комитети, министрликлар ва идораларга юборадиган саволлар рўйхатига киритилади.

«Комсомольская правда» газетасининг бош редактори **Г. Селезнев** ўз нутқида газета ва журналларда, телевидение ва радиоэшиттиришларнинг ёшлар программаларида ёшлар билан гаплашиш оҳанги ўзгараётганлигини таъкидлади.

Бироқ булар изланиш қийинчиликларидир, ёшлар матбуоти йигит ва қизлар эзгу ҳаракатлари ва ташаббусларининг ташкилотчиси сифатидаги ролини ошириши, комсомол ташкилотлари ишидаги янгилик куртакларини қўллаб-қувватлаши ва тарғиб қилиши лозим.

Қайта қуриш ёшлар орасидаги жуда кўп проблемаларни кўрсатиб берди, деди Озарбайжон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **С. Алекперов.** Ёш авлоднинг меҳнат тарбияси энг муҳим масалалардан бири бўлиб қолди. Сўнгги вақтда нефтчилар касбининг обрўси пасайди.

Нотиқ, пировардида, комсомоллар қишлоқдаги меҳнат ресурсларидан самарали фойдаланиш масаласини етарлича ғайрат билан ҳал этмаётганликларини таъкидлади.

Биз Ленин партияси бизга бераётган ҳақиқат сабоғини ўзлаштирмоқдамиз, деди Воронеж политехника институти студенти **М. Пастухова.** Комсомол оламини ўзгартириш керак. Студент ёшлар олдида ВЛКСМ оддий аъзоларининг фаоллигини, комсомол ташкилотларининг жанговарлигини ошириш вазифаси турибди. Нотиқ олий ўқув юртларида талабчанликни кучайтиришга, мутахассис деган юксак номга чинакам мувофиқ кишиларгагина дипломлар беришга даъват этди.

ВЛКСМ Челябинск область комитетининг биринчи секретари **И. Горохов** ўз нутқида комсомолнинг умумий нуқсонлари ва хатолари учун бутун айбни ВЛКСМ Марказий Комитети аппарати зиммасига юклаган нотиқларнинг фикрига мутлақо қўшилмаганлигини айтди. Биз, энг аввало, ўзимиздан қаттиқ талаб қилишимиз лозим, деб таъкидлади у.

Армия ва флот комсомоли бутун мамлакат ишлари ва планлари билан яшамоқда. Совет Армияси ва Ҳарбий-денгиз Флоти бош сиёсий бошқармаси бошлиғининг комсомол ишлари бўйича ёрдамчиси **И. Ефимов** съездга армия комсомолининг тарбиявий ҳиссаси тўғрисида ахборот берди.

Чечен-Ингуш область комсомол комитетининг биринчи секретари **Л. Касаев** республика комсомолини ҳаяжонга солиб турган муаммо — ҳар бир йигитда ватанпарвар-интернационалист фазилатларини тарбиялаш муаммоси тўғрисида тўхталди. Нотиқ ватанпарварлик ва атеистик тарбиянинг форма ва методлари кўп ҳолларда кутилганидек самара бермаётганлигини таъкидлади. Аҳвол яна мураккаблашиб кетаётганлигининг боиси шундаки, ислом дини пешволари диний ақидаларни халқнинг миллий ўзига хослиги ифодаси, деб кўрсатишга уринмоқдалар.

ВЛКСМ Марказий Комитети «Спутник» халқаро ёшлар туризми бюросининг раиси **А. Хохлов** ёшлар туризмининг йигит-қизлар ҳаёти ва фаолиятининг кўп жиҳатларига таъсири ҳақида гапирди.

Ивановодаги СССР 50 йиллиги номли станоксозлик ишлаб чиқариш бирлашмасининг инженери **А. Масловский** ёш мутахассисларнинг ишлаб чиқаришдаги ролини ошириш, инженер меҳнатининг обрў-эътиборини кўтариш ҳақида гапирди.

СССР ДОСААФ Марказий Комитети раиси, Флот адмирали, Совет Иттифоқи Қаҳрамони **Г. М. Егоров** жаҳондаги мураккаб ҳарбий-сиёсий вазият совет кишиларидан армиямизнинг жанговар қобилиятини ҳамиша зарур даражада сақлашни талаб қилаётганлигини эслатиб ўтди.

Аммо бир қанча жойларда ҳарбий-ватапарварлик иши етарли даражада мунтазам ва изчиллик билан олиб борилмаяпти. Шу боисдан ҳам армияга чақириладиган ёшларнинг бир қисми ўртасида пацифизм кўринишлари, сиёсий гўллик, ҳушёрликнинг йўқлиги сезилмоқда, СССР ДОСААФ Марказий Комитетининг раиси ВЛКСМ Уставида ёшлар ўртасидаги ҳарбий-ватанпарварлик ишини кучайтиришга қаратилган моддани кўзда тутишни таклиф этди.

Грузия ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Д. Маргвелидзе** ўз нутқини комсомолда қайта қуришнинг долзарб муаммоларига бағишлади.

Литва ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **А. Мацайтис** қайта қуриш жараёнида комсомол комитетларининг иш услубини такомиллаштириш йўллари ва методларини таҳлил эта туриб, ҳозир бошланғич ташкилотлар ишлаб турган муҳитга алоҳида эътибор берди. Бу муҳит, деди у, ишонч ва айни вақтда қаттиқ талабчанлик муҳити бўлиши керак.

Бироқ ҳамма соҳаларда ҳам қайта қуриш тенденциялари осонлик билан йўл очиб боряпти, деб бўлмайди. Ўзини масъулиятдан олиб қочиш, лоқайдлик, бюрократизм комсомол комитетларининг ишини яна ҳам самарали қилишга ҳалақит бермоқда. Комсомолнинг кўпгина идоралар билан муносабатлари чигаллигича қолмоқда, деди нотиқ.

Совет адабиёти тарихидан биз биламизки, бир вақтлар мавжуд бўлган комсомол ёзувчилари ёшлар ўртасида ғоят машҳур эдилар, деди РСФСР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари **Ю. Поляков.** Афсуски, ҳозир бундай ёзувчилар йўқ.

Нотиқ адабиётдаги ўринбосарларни тарбиялаш проблемаларига тўхталди.

Афғонистонда хизмат қилган интернационалист жангчилар ҳамиша қайта қуришнинг биринчи сафларида борадилар, деб ишонтирди съезд делегатларини Днепропетровск область Павлоград шаҳридаги Украина Ленин комсомоли номли шахта ишчиси **А. Казаков.** Нутқда интернационалист жангчиларнинг хотирасини абадийлаштириш тўғрисидаги фикр юксак гражданлик руҳида янгради.

Танқиддан ташқарида қоладиган зоналар бўлиши мумкин эмаслиги ҳаммага равшан, деди Туркманистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Я. Гундуғдиев.** Бироқ ёппасига танқид зоналари тўғрисида айтиб ўтмоқчиман. Шундай зонага тушиб қолдингми, вассалом, ундан қутилишнинг иложи йўқ. У ёки бу проблемага ёндашувлар ҳам ўзгарди, кадрлар ҳам энди бошқа бўлишига қарамай, ВЛКСМ Марказий Комитети масъул ходимининг қўли «қора рўйхат»дан территория номини олиб автомат тарзда айбнома ҳужжатига ёзиб қўяверади.

Буни биз ҳис этиб турибмиз. ВЛКСМ Марказий Комитетининг қарорлари ва бошқа ҳужжатларида Туркманистон турли-туман танқидий фикр-мулоҳазалар объектидир. Бундай фикр-мулоҳазаларнинг баъзилари эскириб қолган, бинобарин эса амалий аҳамияти ҳам йўқ.

Мана, 14 йилдирки, мен болалар орасида яшаб келяпман, деди Владивостокдаги 75-ўрта мактабнинг бош пионер вожатийси **А. Олейников.** Аммо пионер вожатийларининг мавқеи шу пайтгача ҳам аниқ ва равшан белгилаб қўйилмаган, пионер вожатийларни нима учун ҳамон ўқитувчиликка қандайдир номзодлар, деб ҳисоблаб келишади.

Мамлакат ёшлари бизнинг съездимиздан чинакам революцион қарорларни кутмоқдалар, деди ВЛКСМ Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари **К. Зазирний.** Съезд қарорларини бажариш учун курашиш, олишиш керак, янгиланиш идеалларига содиқ бўлиш лозим. Айни шу нарса бизнинг ёш гвардиячи позициямиз бўлиб қолади.

СССР Космонавт-учувчиси икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони **В. Соловьев** Совет космонавтлари номидан съезд делегатларига салом топширди.

Қирғизистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **Т. Табилдиев** ҳозир комсомол ишининг барчага маълум формаларини қонунлаштириш комсомолдаги қайта қуришга жуда жиддий тўсқинлик қилаётганини таъкидлади.

Қайта қуриш шароитида комсомол ихтиёрида кўп бўлган шонли анъаналарни, чинакам илғор тажрибани авайлаб-асраш, айниқса, муҳимдир, деди ВЛКСМ Новосибирск область комитетининг биринчи секретари **В. Большаков.**

СССР Ёшлар ташкилотлари комитетининг раиси **С. Челноков** қуйидагиларни айтди: ҳозирги вақтда СССР Ёшлар ташкилотлари комитетининг халқаро, регионал ва миллий ташкилотлар даражасидагина бир мингдан зиёд доимий шериклари бор.

Аммо ҳозир ишончсизлик тўсиқларини, ёлғон ва бўҳтон уюмларини ҳар қачонгидан кўра кўпроқ бартараф этишга тўғри келмоқда. Янги шароитлар Совет Иттифоқи урушни истамаётганлигига ҳали ҳам шубҳа қилаётган Ғарбдаги тенгқурларимизга қаратилган янгича иш формаларини излашга ҳам мажбур этмоқда.

Гимнастика бўйича жаҳон чемпиони, хизмат кўрсатган спорт мастери, СССР терма командасининг комсомол ташкилотчиси **Ю. Королев** планета стадионларида Советлар мамлакати ёшларининг вакили бўлмиш спортчи-комсомолнинг шоншарафи ва масъулияти тўғрисида гапирди.

Биз бир-биримизни айблашни давом эттираверсак, қайта қуришнинг тайёр йўл-йўриқларини кутиб тураверсак, расмиятчилик илдизларини ҳеч қачон юлиб ташлай олмаймиз, деди ВЛКСМ Ростов область комитетининг биринчи секретари **В. Петренко.** Ҳар бир киши ўзига: «Турмушни янгилаш учун мен нима қилдим? —деб савол бериши керак.

Съездимиз иши бизнинг корхона ишлаб чиқарган энг қудратли генераторни эслатади, деди Ленинграддаги «Электросила» электр машинасозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси комсомол комитетининг секретари **В. Смирнов.** Съезд барча комсомолларга, ҳар бир ёшнинг қалбига ғайрат-шижоат бағишламоқда.

Эндиликда ёшлар тўғрисидаги қонун зарур эканлиги кўпчиликка равшан бўлиб қолди, деб таъкидлади делегат.

Волгоград шаҳридаги 90-ўрта мактабнинг тўққизинчи синф ўқувчиси, комсомол ташкилотининг секретари **Н. Гринькова** ҳар бир мактабга ўқувчиларнинг қандай ўзини-ўзи бошқариш органлари зарурлиги ва иш учун фойдали эканлигини ҳал қилиш ҳуқуқини унинг ўзига бериш пайти келди, деб ҳисоблайди.

Москва давлат университети комсомолларининг 25 минг кишилик отрядини тўлқинлантираётган кўпдан-кўп масалалар орасида студентлар қурилиш отрядларининг статуси бор. Москва давлат университети комсомол комитетининг секретари **М. Сотников** эътиборни шу проблемага қаратди.

Полтава область Кременчуг районидаги Каменнопоток ўрта мактаби синфдан ташқари ва мактабдан ташқари тарбия ишининг ташкилотчиси **С. Кузнецов** ўз нутқини ёш педагогларнинг мактаб ислоҳотини амалга оширишдаги иштирокига бағишлади.

Совет Иттифоқи Қаҳрамони **И. Чмуров**нинг нутқи кўп марта гулдурос қарсаклар билан бўлиниб турди. Кечаги интернационалист жангчи, Ленин комсомоли номидаги Рязань олий ҳаво-десант командирлари билим юртининг курсанти Октябрь туфайли бунёдга келган бизнинг бутун тузумимиз тарбиялаган энг юксак маънавий фазилатлар тўғрисида гапирди.

Ҳозир баъзида гўё эндиликда ёшлар олдингидек эмас, деган гапларни эшитиб қолиш мумкин. Жангчи бу гапга қўшилмади. Ҳозирги йигитлар ўтмишдаги ёшлар ҳаётидан ўрнак олиб ўқиган ва тарбияланган, улардан ўрнак олиб армияда хизматга ўзини тайёрлаган ўша кишилардан қолишмайдилар.

Жанубий Африка Африкаликлар миллий конгресси ёшлар секциясининг секретари Раживнальд **Мпонго,** Кипр Бирлашган демократик ёшлар ташкилотининг Бош секретари Димитрис **Христофьяс,** ГФР Немис социалистик ишчи ёшларининг раиси Биргит **Радов,** Кампучия Халқ-революцион ёшлар союзи Марказий Комитетининг биринчи секретари Сам **Сундиан,** Яман Фаттоҳчи ёшлар социалистик союзи Марказий Комитетининг биринчи секретари Солиҳ Шаеф **Ҳусайн,** Уругвой Коммунистик ёшлар союзи Марказий Комитетининг биринчи секретари Леон **Лев,** Умумҳиндистон Ёшлар федерациясининг Бош секретари Доирисами **Ража,** Япония Демократик ёшлар уюшмасининг Бош секретари Кадзуо **Вада,** АҚШ Коммунистик ёшлар союзининг миллий раиси Жон **Бектел,** Греция Коммунистик ёшлар марказий кенгашининг Бош секретари Георгиос **Грапсас** съезд делегатларини, Ленин комсомолини табрикладилар.

Съездда музокараларга ёзилган 95 кишидан 58 киши сўзга чиқди. Музокаралар тўхтатилади.

В. И. Мироненко якунловчи нутқ сўзлади. Биз ҳисобот докладларини муҳокама қилиб бўлдик. Шу муносабат билан нималарни айтишни истардим? Съездда кўп вақтлардан буён муаммоларимиз тўғрисида бундай ошкора ва ўз-ўзини танқид руҳида гаплашиб олинмаган эди, десам фикримни қувватлайсиз, деб ўйлайман ва съездда кўпчилик бу ҳақда гапирди. Биз ташкилотимиз олдида турган вазифаларни анчадан буён бунчалик манфаатдорлик билан муҳокама қилмаган эдик. Ҳисобот докладларини муҳокама қилиш, энг муҳими, барча совет ёшлари, комсомоллари партиянинг мамлакатни иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга, қайта қуришга қаратилган новаторлик, революцион йўлини тўла маъқуллаб, қўллаб-қувватлаганлигини кўрсатди.

Съезд мажлисларида, мунозара марказларида бошланган мунозаралар чоғида, деди нотиқ, марксча-ленинча дунёқарашни ёшларнинг интеллектуал потенциалини шакллантириш, совет жамиятини янада демократлаштиришда комсомолнинг ўрни, проблемалари кўриб чиқилди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг съездда барча делегатларга, барча ёшларга қаратилган нутқи ҳар биримизни ғоятда тўлқинлантириб юборди. Бу нутқ ғоятда жиддий, ғоятда чуқур идрок этишни талаб қилади.

Бугунги кунда сўз билан иш ўртасидаги тафовут — бизнинг асосий душманимиздир. Сўз билан ишнинг мос келмаслигига ҳар кимнинг ўзи барҳам бериши — ҳар биримизнинг вазифамиздир. Мамлакат биздан конкрет ва қатъий ҳаракатларни кутмоқда. Партия, деди нотиқ, комсомол ўзи билан ёнма-ён бўлишига, қайта қуришнинг олдинги сафларида бўлишига ишонади. Биз шу ишончни оқлашимиз керак.

Съезд ВЛКСМ Марказий Комитетининг ишини, унинг комсомоллар ва ёшларни КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель Пленуми, партия XXVII съезди ўртага қўйган социал-иқтисодий ривожланиш, мамлакат турмушининг барча соҳаларини қайта қуриш вазифаларини рўёбга чиқаришга сафарбар этиш соҳасидаги амалий фаолиятини бир овоздан маъқуллади.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг ҳисобот доклади юзасидан съезд резолюцияси қабул қилинди. Комсомол съезди, дейилади унда, Коммунистик партиянинг стратегик йўлини, КПСС Марказий Комитетининг фаолиятини маъқуллайди ва тўла-тўкис қўллаб-қувватлайди ҳамда Ленин комсомолининг қайта қуришнинг, социал иқтисодий тараққиётни жадаллаштириш учун, ялпи тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун умумхалқ курашининг олдинги сафларида бўлишга тайёр эканлигини изҳор қилади.

Шу билан бирга съезд комсомолда амалга оширилаётган ўзгаришлар ҳозирча давр талабларига мос эмаслигини уқтириб ўтди.

ВЛКСМ XX съезди Ленин комсомоли партия XXVII съездининг қарорларига амал қилиб, ўзининг ёшлик ғайрат-шижоати ва билимини коммунистик бунёдкорликнинг буюк мақсадларига, Ленин ишига, Октябрь ишига бағишлайди, деб КПСС Марказий Комитетини ишонтирди.

Съезд Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи Устави текстини унга киритилган ўзгартишлар билан тасдиқлади.

ВЛКСМ Марказий ревизия комиссиясининг ҳисоботи тасдиқланди. «ВЛКСМ Марказий ревизия комиссияси тўғрисидаги Низом ҳақида» қарор қабул қилинди. ВЛКСМ Марказий ревизия комиссияси тўғрисидаги Низом тасдиқланди.

Кечки ёпиқ мажлисда Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг раҳбар органлари — Марказий Комитет ва Марказий ревизия комиссияси сайланди.

18 апрель куни ВЛКСМ съезди ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари

делегат А. И. НОСИРОВ нутқи

Ҳурматли ўртоқлар! Бундан бир неча кун илгари кўпгина делегатларни, шу жумладан, мени ВЛКСМнинг XX съезди комсомол фаолиятида бурилиш босқичи бўлиб қолармикан, деган савол тўлқинлантирарди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Михаил Сергеевич Горбачевнинг нутқини тинглаб, ҳисобот доклади, ошкора ва рўйи-рост фикр юритилган суҳбат ҳақида мулоҳаза юритиб, бизда умидворлик учун ва ВЛКСМ XX съезди комсомол фаолиятида бурилиш босқичи бўлади, дейиш учун барча асослар борлигини тушунасан ва англайсан киши. Бу ерда, съездда, комсомол ташкилотларининг актив социал фаолияти, ижодий мустақиллигини таъминлашнинг, турғун бюрократик механизмнинг эскириб қолган қонун-қоидаларини бекор қилишнинг аниқ-равшан йўли кўрсатиб берилмоқда. Биз бунга жуда узоқ вақт, аммо умид билан келдик. Ўзбекистонда содир бўлган ва КПСС XXVII съезди қоралаган салбий ҳолатларни тўла даражада бошидан кечирган республика комсомол ташкилотимиз ҳам мураккаб йўлни босиб ўтди. Бундай салбий ҳолатлар ёшларнинг ғоявий-маънавий қиёфасига, уларнинг ижтимоий активлигига нохуш таъсир кўрсатди. Биз турмушни соғломлаштириш учун курашни ўз ташкилотимизда тартибни йўлга қўйишдан бошладик. Комсомол комитетларини ёш мансабпарастлардан, қолоқ фикрловчи, принципсиз ходимлардан тозаладик. Уларнинг кўпчилиги қариндош-уруғчилик, юртдошлик, шахсий садоқат белгиларига қараб юқори лавозимларга кўтарилган эди.

Биз турғунлик ҳолатидан чиқиб олиш йўлини социал аҳамиятга эга бўлган практикани ривожлантириш, комсомол комитетларини республикамиз олдида ўткир бўлиб турган проблемаларни ҳал этишга жалб қилиш орқали излаяпмиз. Ишламаётган йигит ва қизларни ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб этиш соҳасида дастлабки қадамлар қўйилди. Маҳаллий миллат ёшлари орасидан ишчи ўринбосарларни тайёрлашга актив киришдик. Мамлакат ҳунар-техника билим юртларига дастлабки 5 минг йигит ва қиз юборилди. Кўпгина областларда ҳозирнинг ўзидаёқ янги ўсмирлар клублари, қизиқишлар бўйича мустақил бирлашмалар, маданият ва спорт, илмий-техника ижодиёти марказлари очишга муваффақ бўлинди; ёшларнинг дастлабки кооперативлари ташкил қилинмоқда. Бироқ конкрет натижаларга қараганда ҳозирча шиорлар ва ваъдалар кўп. Интизом учун кураш тўғрисида бараллаа гапиряпмиз-у, аммо бекор кетган иш вақтининг учдан икки қисми ёшлар ҳиссасига тўғри келмоқда. Пахтачиликни комплекс механизациялаш ҳақида сўз юритамиз-у, аммо ўтган йили ҳосилнинг 60 процентини қўлда, студентлар ва ўқувчиларни жалб этган ҳолда йиғиштириб олдик. Рус тилини чуқур ўрганиш тўғрисида гапирамиз, лекин армия хизматига чақирилувчи ёшларимизнинг анча қисми рус тилини яхши билмаганлиги сабабли фақат қурилиш қисмларида хизмат қилишмоқда. Кўпроқ демократик фаолият юритишга даъват этамизу, аммо комсомоллар биз тавсия этган кишиларни эмас, бошқаларни ўз раҳбарлари қилиб сайлаганларидан фиғонимиз чиқади. Эҳтимол, комсомол фаолиятини қайта қуриш босқичидаги энг асосий камчилик сўз билан иш бирлиги мана шундай бузилаётганлигида бўлса керак. Ҳисобот даврида ВЛКСМ Марказий Комитети фаолиятида ҳам мана шундай камчиликлар сезилди. ВЛКСМнинг XIX съезди докладида мактаблар ва ҳунар-техника билим юртлари меҳнат бирлашмаларининг намунавий шартномасини ишлаб чиқиш зарурлиги тўғрисида айтилган гаплар натижасиз бўлди, яъни бундай шартнома ишлаб чиқилмади. Ўқувчи-ёшларни меҳнатга жалб этиш ҳаракатида илгаригидек эски усуллар устунлик қилмоқда. Марказий Комитет бўлимлари мудофаа-спорт лагерларига, меҳнат ва дам олиш лагерларига муносабат соҳасида ўз позицияларини ҳали ҳам белгилаб олмаганлар. Бу лагерлар деярли касаба союзлар зиммасига топшириб қўйилган. Марказий Комитет IX пленуми тасдиқлаган амалий ишлар планининг ҳар учта тадбиридан бири, шу жумладан Тошкентда олий комсомол мактабининг филиалини ташкил этиш режаси амалга оширилмади. Ваҳолонки, пленум КПСС Марказий Комитетининг комсомолга оид қарорини бажаришга бағишланган эди. Ҳозир ҳам Марказий Комитетга ўз қарорларини рўёбга чиқаришда изчиллик етишмаяпти. Бундан бир неча ой илгари Марказий Комитет комсомол-ёшлар коллективлари ўртасида социалистик мусобақани ташкил этиш юзасидан бирданига 12 қарорни комсомол комитетларига юборди. Социалистик мусобақа министрликлар пул ажратмаганлиги учун ташкил этилмади, деган изоҳ бердилар. Бироқ, бу пуллар ана шундай қарорлар туфайли юзага келадиган мусобақани ташкил этишдаги расмиятчиликдан кўриладиган зарарнинг ўрнини қоплармикин? Биз қарорлар қабул қилишдан чарчадик.

Комсомол ҳаётида мураккаб янгиланиш жараёни амалга оширилмоқда. Биз келгусида эскилик яна янги қиёфада пайдо бўлмаслигига ишонч ҳосил қилишимиз керак. Комсомолда расмиятчиликка қарши, бюрократизмга қарши самарали расмий фаолиятни йўлга қўйишимиз керак. Кўпгина комсомол ходимлари ва активлари Марказий Комитет аппаратида ишлаб чиқилган кўрсатмалар, тавсиялар, йўл-йўриқлар Уставга киритиладиган янгиликка зарар етказмасмикин, деб ошкора хавотирланмоқдалар. Комсомол ҳаётининг асосий қонуни ишларда мустақиллик ва ижодкорликни таъминлаши билан ҳам қимматлидир. Биз Уставдаги Марказий Комитет пленумларининг энг муҳим ҳужжатларини тасдиқлаш тўғрисидаги янги қоидани қўллаб-қувватлаймиз ва умуман пленумнинг ВЛКСМ Марказий Комитети бюросига, секретариатига, аппаратига нисбатан раҳбарлик роли оширилишини таклиф этамиз. Сайлаб қўйиладиган органлар аъзоларининг ролини ошириш формаларини актив қидириб топиш керак. Марказий Комитет аъзоси сифатида ҳатто энг муҳим қарорлар ҳам бизнинг иштирокимизсиз қабул қилинишини нотўғри, деб ҳисоблайман. Доимий комиссиялар ҳисобот даврида ўзларини оқламаганликлари юқорида айтиб ўтилди. Бўлажак Марказий Комитет составидан ёшларнинг энг муҳим программаларини амалга ошириш билан шуғулланувчи группалар ташкил этишни таклиф қиламан, бу соҳадаги ишларнинг бошқача йўллари ҳам бўлиши мумкин. Ҳозир ишлаб турган мунозара марказлари бу муаммони муҳокама қилиб, ўз таклифларини айтишларини истардик.

Биз қайта қуриш шароитида бир-биримизни мамлакат комсомол ташкилотлари фаолиятида юзага келаётган янги тажрибалар билан бойитишимиз лозим. Бу эса интернационал алоқаларни ривожлантириш ишида ҳам муҳимдир. Ўрта Осиё республикалари комсомолларининг фестивалларини, ишчилар учрашувларини, тажриба алмашишга бағишланган зонал семинарларни ўтказиш унутиб юборилди. Бизнингча бу нарса салбий таъсир кўрсатди. Андижондан қўшни Қирғизистоннинг Ўш шаҳрига иш юзасидан командировкага бориш учун ВЛКСМ Марказий Комитетининг рухсати ва телекси зарурлиги мантиққа зид бўлсада, аммо факт. Республика, ўлка, область комсомол ташкилотлари ўртасида алоқа ўрнатишда уларга кўпроқ мустақиллик бериш пайти келган кўринади.

Қардош социалистик мамлакатлар ёшлар союзларининг иш тажрибаси тўғрисида биз нималарни биламиз? Марказий Комитетнинг ўнлаб делегациялари ҳар йили чет элларга юборилади, комсомолнинг катта миқдордаги маблағлари экскурсиялар учун сарфланмаётган бўлса керак, аммо ҳозирча бундан наф бўлмаяпти.

Ниҳоят сўзимнинг охирида қуйидагилар ҳақида гапиришни истардим. Михаил Сергеевич Горбачев Ҳиндистонда, Узоқ Шарқда бўлган вақтда Совет Иттифоқи Осиёдаги мамлакатлар билан дўстона, яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлашга, мана шу энг катта қитъани тинчлик қитъасига айлантиришга интилаётганлиги таъкидланди. ВЛКСМ ҳам бу ишга ўз ҳиссасини қўшиши мумкин, деб ўйлаймиз. Икки-уч йилда бир марта Тошкент шаҳрида Осиё мамлакатлари ёшлар ташкилотларининг халқаро учрашувларини, сиёсий мулоқотларини ўтказиб туришни таклиф этамиз. Шундай қилинган тақдирда биз тинчлик ва социал тараққиёт учун, империализмга қарши биргаликда олиб бораётган курашимиз йўналишларини ўзаро мувофиқлаштириб олган бўлур эдик.

Ўртоқлар! ВЛКСМ Марказий Комитетининг ҳисобот давридаги фаолиятини маъқуллар эканмиз, комсомол фаолиятини қайта қуришда амалий ишлар энг муҳим ўринни эгаллаши кераклигини таъкидлаймиз. Айни амалий ишлар бугунги кунда ҳар биримизни синовдан ўтказади, ёшлар орасида партия йўлини ўтказа олиш, уларнинг етакчилари бўлиш қобилиятимизни синовдан ўтказади. Ҳар бир комсомол ходими ва активи, энг аввало мамлакат комсомоллари олий анжумани делегатлари бўлган бизларнинг ҳар биримиз бу соҳада «агар бу ишни мен қилмасам, ким қилиши керак?» деган позицияни эгаллашимиз керак. Шундай қилинган тақдирдагина, менинг ўғлим Абдулборий ҳам 2000 йилда комсомол сафига ўтар экан, ўз отаси комсомол фаолиятида бурилиш босқичи бўлиб қолган ВЛКСМ XX съездининг делегати бўлганлиги билан фахрланади. **(Қарсаклар).**

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ВИЗИТИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

САНО, 17 апрель. (ТАСС). Осиё ва Африка мамлакатлари билан бирдамлик Совет комитети масъул секретари С. И. Қаландаров бошчилигида бу ерга келган шу комитет делегацияси Яман Араб Республикаси Умумхалқ конгресси доимий комитетининг секретари А. А. Малик Ал-Асбахи билан учрашди. Бўлиб ўтган суҳбат чоғида икки мамлакат ўртасидаги муносабатлар, шунингдек, ялпи тинчликни сақлаб қолиш проблемалари муҳокама қилинди. Совет делегацияси Америка маъмуриятининг космосни ҳарбийлаштириш режаларини қоралаган ва ядровий қуролсизланиш соҳасидаги совет ташаббусларини қўллаб-қувватлаган Умумхалқ конгресси позициясига юксак баҳо берди.

Совет делегациясининг аъзолари Яман Араб Республикасининг сиёсий системаси билан, миллий партиянинг асосий қоидалари билан, шунингдек, ижобий бетарафлик, қўшилмаслик ва барча тинчликсевар халқлар билан ҳамкорлик принципларига асосланаётган мамлакат ташқи сиёсати билан танишдилар.

Коммунистик шанбалик

МЕҲНАТ БАЙРАМИНИНГ МАРОМИ

ИЛҲОМБАХШ МЕҲНАТИМИЗ — ОНА-ВАТАНГА!

Пойтахт байрам либосида, бу байрамнинг ўзига хос хислати шундаки, у меҳнат байрамидир. Бутун мамлакат аҳли сингари москваликлар ҳам В. И. Ленин таваллудининг 117 йиллигини коржома кийиб кутиб олдилар. Шонли санани зарбдор меҳнат билан нишонлаш ажойиб анъанага айланган.

Партиямизнинг XXVII съездида ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумларида ишлаб чиқилган мамлакат экономикасини интенсив жадаллаштириш изига жадал ўтказиш йўли Коммунистик шанбалик куни учун пойтахтдаги коллективлар қабул қилган социалистик мажбуриятларда ўз аксини топди. Илғор заводлар ва фабрикаларда, транспорт ташкилотларида 18 апрель куни тежаб қолинган хом ашё ва ёнилғидан фойдаланилди. Меҳнат коллективлари меҳнат байрами куни эришилган марраларни мустаҳкамлашга, бу марраларни кундалик нормага айлантиришга ҳаракат қилдилар. ТАСС мухбирлари Москвада Коммунистик шанбалик қандай ўтганлиги ҳақида ҳикоя қиладилар.

Эрталаб соат 8. **Москва-Сортировочная депоси**нинг ён атрофини ОВ-7024 номерли тарихий паровознинг гудоги тутиб кетди. Юксак унум билан холисона меҳнат қилишга бу рамзий даъватни «Буюк почин»нинг Ватани бўлган депо ходимлари билан бир қаторда бутун Советлар мамлакати меҳнаткашлари ҳам эшитдилар.

Темир йўл узелида машинистлар, ремонтчилар, вагон назоратчилари, навбатчилар ва диспетчерлар ғайрат-шижоат билан, якдил бўлиб меҳнат қилдилар. Техника аниқ ва пухта ишлади. Шу боисдан ҳам Москва-Сортировочная станцияси коллективи шанбаликда нормадан ташқари юзта вагонни ремонт қилишга муваффақ бўлди.

СССР Фанлар академияси Радиотехника ва электроника институтида электрон ҳисоблаш машинаси «рассомлик» қилди. ЭҲМ ҳозир Венера «портрети» устида ишламоқда. Бу илмий даргоҳда Ерга энг яқин турган ана шу планетанинг атласи тузилмоқда. Институтда шанбалик қизғин ижодий меҳнат билан ўтди. Олимларнинг меҳнат вахтаси ахборотни қайта ишлаш марказида ҳам давом этди. Бу ерда бўлажак «Фобос» экспериментини таъминлаш учун янги аппаратни ишлаб чиқишга киришдилар. Бу аппарат ёрдамида Марс планетаси тадқиқ этилади.

Бинокорларнинг зарбдор меҳнати туфайли неча ўнлаб уй тўйлари муддати яқинлашди. Бу байрамга эса, одатда совғалар тайёрланади. Эркакларга биз **«Москва» ишлаб чиқариш бирлашмаси**да тикилган чиройли кўйлакларни сотиб олишни тавсия этган бўлур эдик. Улар бизга жуда ёқди. Бу ҳушбичим кўйлаклар ана шу бирлашма Коммунистик шанбаликда қатнашиш учун келган ВЛКСМ XX съезди делегатларига ҳам маъқул тушди.

Москваликлар Коммунистик шанбалик куни ихлос билан, унумли ишладилар. Кечқурун эса улар маданият ва истироҳат боғларига келдилар, шаҳар майдонларига чиқдилар, бу ерларда оммавий халқ сайиллари бўлди.

Миллион-миллион совет кишилари доҳиймиз В. И. Лениннинг туғилган кунининг 117 йиллигига бағишланган Коммунистик шанбаликни зарбдор меҳнат билан нишонладилар. ТАСС мухбирларининг иттифоқдош республикалардан маълум қилишларича, бепоён Ватанимизнинг ҳар бир бурчагида «Қизил шанбалик» куни ҳақиқий байрамга айланиб кетди.

РСФСР саноати ва қишлоқ хўжалиги ходимлари, Украина пойтахтидаги корхоналар, Донецк кончилари зўр фидокорлик билан ишладилар. Ишлаб топилган маблағ беш йиллик фондига ўтказилди.

Минск электротехника заводида коммунист В. Головко бошчилигидаги бригада аъзолари шанбаликда тежаб қолинган хом ашё ҳисобига ишлади. Қозоғистон ССРнинг агросаноат комплекси меҳнатчилари шанбаликни ўз иш жойларида ўтказдилар. Оддий иш кунига нисбатан кўпроқ майдонга барака уруғи қадалди, кўплаб чорвачилик маҳсулотлари тайёрланди.

Грузия ССРдаги Хоб районининг Чаладиди қишлоғига шанбалик қатнашчилари йиғилдилар. Бу йил қишда табиий офат туфайли турар-жойлар, йўллар ва кўприклар шикастланган эди. Шанбалик куни Дўстлик боғига асос солинди.

Озарбайжон нефтчилари планга қўшимча бойлик қазиб, она-Ватан қудратини мустаҳкамлаган бўлсалар, Вильнюсдаги электр пайвандлаш асбоб-жиҳозлари заводи коллективи Куба ва Монголия буюртмаларини шараф билан бажарди.

Молдавиядаги Тирасполь ип-газлама ишлаб чиқариш бирлашмасида ветеран ишчилар сафида ҳунар-техника билим юртлари талабалари ҳам меҳнат қилишди. Бўлажак ишчилар шанбаликда 10 минг сўмликдан зиёд маҳсулот тайёрлашга эришдилар.

Латвиялик денгизчилар беш йиллик фондига шанбаликда ишлаб топилган 6 минг сўм пул ўтказдилар. Тожикистон ССР далаларида, Еревандаги саноат корхоналарида, Туркманистон ССРдаги «Главкаракумстрой» бошқармаси объектларида ҳам иш унумдорлиги юқори бўлди. Эстония ССР, Қирғизистон ССР меҳнаткашлари ҳам меҳнат байрамида муваффақиятга эришдилар: режалаштирилган барча ишлар кўнгилдагидек бажарилди.

ЗАРБДОРЛАРЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИ, РЕВОЛЮЦИОН ОДИМ

Халқимиз бу апрель шанбасини «Меҳнат байрами», деб бежиз айтмайди. Шаҳар ва қишлоқларнинг меҳнаткашлари оркестрларнинг гулдуроси, завод гудокларининг қудратли ҳайқириғи, радиокарнайларнинг сергаклантирувчи овозлари билан иш жойларига ошиқдилар.

Қизиқарли бир қонуният: ҳатто оддий иш кунларида ошиқмай бемалол ишлайдиганлар ҳам ленинча Коммунистик шанбаликка кечикмайди, илғорларнинг кўрсаткичларига яқинлашишга ҳаракат қилади.

В. И. Ленин туғилган кунининг 117 йиллигига бағишланган бу йилги шанбаликнинг алоҳида хусусиятлари бор. Бу шанбалик партия билан халқнинг қайта қуриш шароитларидаги стратегик йўлини белгилаб берган, барча совет кишиларини мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантириш вазифаларини тезроқ ҳал этишга йўналтирган КПСС Марказий Комитетининг 1987 йил январь Пленумидан кейин ўтди. Ўзбекистонликларнинг жуда кўпчилиги бу кунни ўз иш ўринларида ўтказиб, аҳамияти оз ишлар билан шуғулланмаганлиги меҳнаткашларнинг онги ошганлигини, улар ҳаётимизни яхшироқ қилиш иштиёқида эканликларидан далолат беради.

Меҳнат байрамига тайёргарлик ҳам бошқача бўлди. Коллективларда муҳокамадан кейин қабул қилинган реал мажбуриятлар машъум «ялпи» ҳисобни эмас, балки сифат ва пухталикни кўзлади. Бундай ёндашув натижаларда акс этди: республиканинг чигит эккан, машиналар ва газламалар тайёрлаган ва тўқиган, кўмир ва руда қазиб чиқарган, уй-жой кварталлари ва спорт иншоотларини бунёд этган миллион-миллион меҳнаткашлари 18 апрелда беш йиллик фондига муносиб ҳисса қўшиб, улуғ Ватанимиз фаровонлиги йўлида фидокорона меҳнат қилиш намуналарини кўрсатдилар.

Тошкент тепловоз ремонт заводи ишчи ва хизматчилари ва инженер-техник ходимлари «Қизил шанбалик»ни зўр уюшқоқлик билан ўтказдилар. Бу фотолавҳалар шу корхонадан олинган: 1. Янги цехлар территориясини тозалаш пайти. 2. «Шанбалик куни» ремонт қилинган тепловоз ана шу номер билан қатнай бошлайди» дейди бўёқчи Магфия Маманазарова. 3. Коммунист Ҳалим Қосимов етакчилигидаги бригада биринчилардан бўлиб меҳнат ғалабасига эришди.

В. Молгачев фотолари.

Халқ учун қўшимча моллар

ТОШКЕНТ:

◆ Бу кун Октябрь революцияси номидаги Тошкент тепловоз-ремонт заводи ишчилари учун одатдагидан эрта бошланди. Соат 7 дан 15 минут ўтганда ҳамма электроаппарат цехига, митингга йиғилди. Бу цех коммунистик меҳнат коллективи номини олган. Орадан 15 минут ўтар-ўтмас, ҳар ким ўз иш жойида бўлди.

Ленинча Коммунистик шанбаликда 2600 киши, шу жумладан, Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институтининг юзлаб студентлари, оталиқдаги ҳунар-техника билим юртининг ўқувчилари қатнашдилар.

Ишчилар ўз мажбуриятларини бажардилар: тепловознинг битта секцияси ремонтдан чиқарилди, 200 та тормоз колодкаси тайёрланди, 15 тонна пўлат ва 1 тонна рангли металл қуйилди.

Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариладиган цехда 500 сўмликдан зиёд иш бажарилди. Одамлар территорияни ободонлаштиришда ҳам жуда яхши ишладилар.

Хуллас, меҳнат байрами натижасида 4 минг сўмга яқин пул шанбалик фондига ўтказилди, 80 минг сўмлик товар маҳсулот берилди.

Сифатга асосий эътибор

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ:

◆ Смена бошланишидан анча илгари оталиқдаги болалар уйидан болалар «Чирчиксельмаш» заводига келишди. Улар ярқироқ сигнал трубаларини ғилофдан чиқаришди ва шаҳар узра «шижоаткорлар марши» янгради.

Меҳнат байрамида корхона ишчилари, инженерлари ва хизматчиларидан 4,5 мингдан кўп киши қатнашди. Шанбалик арафасида улар шу кунга белгиланган ишлаб чиқариш топшириқлари кўрсатилган қоғоз олдилар. Дастлабки ҳисобларга кўра, ҳар бир завод ишчиси кунлик топшириқни камида 115 процент бажарган. 240 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб чиқарилган.

Барча культиваторлар, кўрак терадиган машиналар, қишлоқ хўжалик машиналарининг запас қисмлари ва пўлат қуйилмалар биринчи тақдимдаёқ давлат қабулидан ўтди.

Завод ишчилари шўх оркестрчиларни музқаймоқ ва шарбатлар билан сийладилар. Оталиқдаги болалар уйида ҳам шанбалик бўлиб ўтди.

Давлат қабули ёрдам берди

АНДИЖОН:

◆ Андижон «Электродвигатель» заводининг коллективи Бутуниттифоқ шанбалиги кунида биринчи кварталдан олган қарзи — 200 та моторни Бийск қозон заводига қайтарди. Механика-йиғув цехининг ишчилари «Қарзларни узайлик» деган ташаббус билан чиқдилар.

«Электродвигатель» коллективи маҳсулотни давлат қабулидан ўтказишга тайёр бўлмагани сабабли қолоқликка йўл қўйганди. Январь-февраль ойларидаги мушкул аҳвол секин-аста ростлана борди: ҳозир ўнлаб бригада ва участкалар ўз маҳсулотини биринчи келтиришдаёқ барқарор топшириб турибди.

Бийск ишчиларига юборилган маҳсулотнинг кўпи тежалган хом ашё ва материаллардан тайёрланди. Машинасозлар меҳнат байрамидан анча олдин шу мақсад учун шахсий тежамкорлик ҳисобини очгандилар.

Ленинча Коммунистик шанбаликда «Электродвигатель» меҳнаткашларидан 700 нафардан кўп киши қатнашди. Уларнинг ҳаммаси ўз иш ўринларида меҳнат қилди. 10 минглаб сўмлик маҳсулот тайёрланди. Инженер-техник ходимлар корхона территориясини ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш билан шуғулландилар. Завод коллективи беш йиллик фондига 2 минг сўмдан кўп пул ўтказди.

Илгариги хатоларни назарда тутиб

БУХОРО:

◆ Қоракўл районидаги Ленин номли колхозда шанбалик ўтказиш штабига туш вақтидаёқ бажарилган ишлар тўғрисида рапортлар кела бошлади. Ленин ордени соҳиби бригадир Раззоқ Сирожев чигит экиб бўлганини биринчи бўлиб маълум қилди.

Деҳқонлар 62 гектар ерга тез ва сифатли қилиб чигит экиб бўлдилар. Механизаторлардан Ҳазрат Ҳамроев ва Сойли Рўзиев рекорд иш унумига эришдилар: улар 20 гектар ерга чигит экдилар. 18 апрелда хўжаликнинг бошқа бригадалари ҳам шундай муваффақиятли меҳнат қилди.

— Бултур колхоз пахта тайёрлаш планини бажармади, — дейди партия комитетининг секретари Г. Ҳаитова. — Терим техникасининг тайёр бўлмаганлиги, агротехника қоидалари бузилганлиги бизга жиддий панд берди. Биз шу хатоликларни муфассал ўрганиб чиқиб, ихтисослашган учта ремонт бригадаси туздик.

Шанбаликда хўжаликнинг 800 нафардан кўп меҳнаткаши қатнашди. Чигит экиш ва машина-ускуналарни ремонт қилиш билан шуғулланмаган кишилар посёлка территориясини ободонлаштирдилар, дала шийпонлари, кинотеатр, стадионни ёзлик мавсумга тайёрладилар.

Ленин номли колхоз деҳқонлари бу йил гектар бошига 36 центнердан пахта олиш ниятидадирлар. Натижада бултурги қарзни узиш ва келгусига мустаҳкам запас ғамлаб қўйиш мумкин бўлади.

Самарали, тежамли

ГУЛИСТОН:

◆ «Шанбаликни Қарағанда станциясида ўтказдик. Тежалган ёқилғи ҳисобидан ишладик. Рефрижератор бошлиғи Исоқов».

18 апрель куни Сирдарё рефрижератор депосига ўнлаб шундай телеграммалар келди. Темирйўлчилар иш хусусиятини назарда тутиб, Ленинча шанбалик ҳисобига бундан бир ҳафта илгариёқ меҳнат қила бошладилар. Бутун коллективнинг бешдан бир қисми — 83 та поезд бригадаси тежалган ёқилғи ва материаллар билан ишлади.

Ремонтчилар ҳам поезд бригадаларидан орқада қолмадилар. Улар битта рефрижератор секциясини тикладилар, яна иккитасида профилактика ишларини бажардилар. Сирдарёлик темирйўлчилар шу куни тушган 9 минг сўмга яқин пулнинг ҳаммасини ўн иккинчи беш йиллик фондига ўтказдилар.

Ишлаб чиқаришда тартибни мустаҳкамлаб

ЖИЗЗАХ:

◆ 18 апрель куни Жиззах аккумулятор заводининг механиклари ва технологлари корхонанинг йиғув цехида ишладилар. Улар мураккаб машина-ускуналарни созладилар. Бу ускуналар июнь ойидаёқ кўп энергия йиғадиган ишқорли аккумуляторларни тайёрлашга киришиш учун имконият беради.

Жиззахликлар биздан катта умид қилмоқдалар. Завод узоқ вақтдан буён планни барбод этиб келаётган эди, шунинг учун ҳам янги хил маҳсулотни ишлаб чиқариш қолоқликка барҳам бериш имкониятини яратади.

Шанбаликка бир ярим мингга яқин ишчи чиқди. Уларнинг кўпчилиги йиғув цехида ишлади — қурувчилар бундан беш йил аввал йўл қўйган бракни тузатди. Асосий маҳсулотни ишлаб чиқарганлар эса яна виждонан ишладилар. Йиғувчилардан О. Турмуҳамедова, Х. Исроилова, Ф. Раҳматов бир ярим смена нормасини бажардилар.

Янги автоматлаштирилган линияда

НАМАНГАН:

● Наманган шойи тўқиш бирлашмасининг ишчилари Бутуниттифоқ Коммунистик шанбалигида «Фақат аъло сифатли маҳсулот чиқарайлик» деган шиор билан ишладилар.

Хўжалик юритишнинг янги формалари коллективдан ишлаб чиқаришнинг кўпгина участкаларида ишни қайта қуришни талаб этди. Бу нарса гул босиш цехига, айниқса, тааллуқли бўлди. Технологиянинг такомил эмаслиги сабабли бу ердан чиқадиган шойи паст сортларда бўларди. Шанбалик арафасида бу ерда, қуритиш ва совуқ ҳолдаги бўёқ билан гул босиш автоматлаштирилган линияси ишга туширилди. Техника жиҳатидан қайта жиҳозлаш маҳсулот сифатига ҳам дарҳол таъсир этди: 18 апрелда олий сифат шойи газлама 61 процентни ташкил қилди.

«Қизил шанбалик» куни тайёрланган маҳсулотнинг анча қисми шартномадаги нархлар билан Киев, Днепропетровск, Ереван тикувчиларига юборилди.

Шу куни корхонанинг юзлаб ишчилари рекорд иш унумига эришдилар. Шойи тўқиш бирлашмаси барча хизматлари ва бўлимларининг нуқсонсиз ишлаши шанбаликнинг асосий якуни бўлиб қолди.

Инсон омили ишламоқда

ҚАРШИ:

● «Узбекнефтегазгеология» бирлашмаси Ҳисор этагидаги экспедициясидан К. Ҳолбоев илғор бригадасининг пармакашлари шанбалик кунида 3140 метр чуқурликка етдилар. Шу тариқа ишлар графигидан икки ҳафта ўзиб кетилди.

Ер бағрининг разведкачилари янги Шарқий Бўзахўр газ конденсат конида ишламоқдалар. Улар пармалашнинг истиқболли усули, юксак профессионал маҳорат туфайли шундай жадал суръатларга эришдилар.

Кўкдумалоқ деган бошқа конда ҳам ер бағри уч смена разведка қилинди. Бу ерда ҳам графикдан ўзиб газ запаслари тўғрисида қимматли маълумотлар олинди.

Ленинча Коммунистик шанбаликда жами 34 та пармакашлар бригадаси қатнашди. Улар 440 метр қудуқ қазидилар, шундан 70 метри тежалган ресурслар ҳисобидан қазилди. Қарши чўли ер бағрининг разведкачилари беш йиллик фондига 11 минг сўм ўтказдилар.

Қувватлардан тўлароқ фойдаланайлик

НАВОИЙ:

● Навоийлик электрохимиклар йил бошида йўл қўйилган қолоқликни «Қизил шанбалик» кунида қисқартирдилар. Улар пландан ташқари 30 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқардилар.

Которан ва изофен цехларининг коллективлари зарбдор вахтада ўрнак кўрсатиб кунлик топшириққа қўшимча 5 тоннадан ортиқ ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини ишлаб чиқардилар.

Қолоқлар сафида бўлган фозалон цехи меҳнаткашлари 18 апрелни иш жойларида ўтказдилар. Бу комплекс тузилганига энди икки йил бўлди. Ёш коллективнинг мураккаб технологияни ўзлаштириб, юксак даражада автоматлаштирилган системадан тўла қувват билан фойдаланиши осон гап эмас. Ленинча шанбалик ўзига хос бош репетиция вазифасини адо этди — ишлатувчилар шу йилиёқ ишлаб чиқаришни мўлжалдаги қувватга етказишлари керак. Бунда уларга бригада пудрати методи билан ишлашга ўтишга ёрдам беради. Корхона қишлоқ меҳнаткашларига далаларни зараркунандалардан асрайдиган ўн минг тонна препарат етказиб бериши лозим.

Фозалон ишлаб чиқарувчи коллектив шанбалик кунида виждонан ишлади ва кунлик ўртача кўрсаткични учдан бир ҳисса ошириб бажарди. Демак, резервлар оз эмас экан. Келгуси йилдан Навоий электромеханиклари тўла хўжалик ҳисоби асосида ишлай бошлайдилар.

Коллективнинг ғайрат-шижоати

НУКУС:

● «Узагроспецмонтаж» бирлашмаси Нукус ремонт-механика заводининг коллективи Коммунистик шанбалик кунида Хоразм области қурувчиларининг муҳим буюртмасини бажарди: областнинг катта қурилишлари — Боғот ип-газлама комбинатига, Урганч темир-бетон буюмлар заводи ва Хива паррандачилик фабрикасига металл-конструкциялар ва вентиляция ускуналари юборилди. Завод коллективи яхши анъанага амал қилиб, навбатдаги шартнома мажбуриятларини ўз муддатида бажарди.

Автоном республикадаги биронта ҳам қурилиш шу корхонанинг маҳсулотисиз иш битира олмайди. Ҳозир ишчилар Чимбой, Тўрткўл, Қўнғирот қурувчиларининг буюртмаларини бажаришга киришдилар. Бу ерда халқ хўжалик объектлари, мактаблар, маданият муассасалари қурилмоқда.

18 апрелда бутун коллектив ўзининг иш жойларида тежалган металл ва электр энергияси ҳисобидан ишлади. Тажрибали ишчилардан М. Қодиров, А. Елтишев, В. Гришанович бир ярим-икки нормадан иш бажардилар.

Энди корхона меҳнаткашлари Октябрнинг 70 йиллиги арафасида беш йиллик икки йилининг топшириқлари бажарилганлиги тўғрисида рапорт бермоқчилар. Бунинг учун мустаҳкам замин яратиб қўйилди — коллективда биронта ҳам қолоқ йўқ.

Интернационализм байроғи остида

ТЕРМИЗ:

● Коммунистик шанбалик кунида «Владивосток» теплоходининг экипажи юкни Афғонистоннинг Ҳайратон портига тежалган ёқилғи ҳисобидан элтиб берди. Қардош мамлакатга минерал ўғит, ҳар хил бинокорлик материаллари етказилди.

Социалистик мусобақа пешқадами — «Владивосток» экипажи беш йиллик икки йили ишлаб чиқариш программасини Улуғ Октябрнинг 70 йиллигигача бажариш мажбуриятини олди.

Термиз портининг қолган ходимлари ҳам ленинча Коммунистик шанбаликни актив ўтказдилар. Ремонтчилар шу куни тежалган хом ашё ва материаллар ҳисобидан ишлади. Улар беш йиллик жамғармасига минг сўмга яқин пул ўтказдилар.

Термиз порти меҳнаткашларидан 550 га яқин киши 18 апрелни ўз иш жойларида ўтказди.

Хўжалик ҳисоби шарофати

САМАРҚАНД:

● Самарқанд уйсозлик комбинатининг ишчилари шу куни бирданига учта «баланд уй»ни давлат комиссиясига ҳавола этдилар. Область марказида иккита уй ва Жумада битта уй графикдан бир ой барвақт қуриб битказилди.

Р. Шамсиддинова ва М. Золотареванинг пардозловчилар бригадалари янги қурилишларда сўнгги безак ишларини бажардилар. Бинокорлар коллективлари кичик механизация воситаларини кенг кўламда ишлатишлари, хўжалик ҳисобига ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлашга ўтиш, ҳар бир ишчи турдош касбларни эгаллаши ҳисобига уй-жойлар жадал битказиб топширилишга эришилди.

Самарқандлик уйсозлар меҳнат байрамига пухта тайёргарлик кўришди. 18 апрелнинг ишлаб чиқариш программаси барвақт белгилаб қўйилди, комбинатда маиший шароитларни яхшилаш борасида аниқ чоралар ишлаб чиқилди. Булар иш натижаларига таъсир этди: топшириқдан ташқари 300 куб метр йиғма темир-бетон тайёрланди, комбинатда ҳаммом ва даволаш-физкультура зали, бошқа социал маданий ва маиший объектлар қурилиши битказилди.

Мутахассисларнинг хулосаларига кўра, самарқандлик уй қурувчилар «Қизил шанбалик» кунида меҳнат унумдорлигини 5 процент оширишган.

Шиоримиз — реконструкциялаш

УРГАНЧ:

● Бутуниттифоқ ленинча Коммунистик шанбалик кунида «Средазтрансгаз» бирлашмаси компрессор станцияларининг йигирматалаб коллективи пухта ва унумли ишлади.

Меҳнат байрами арафасида кўпгина станцияларда реконструкция ишлари бажарилди: белгиланган хизмат муддатини ўтаб бўлган ускуналар янада такомиллашган янгиларига алмаштирилди. Бу нарса меҳнат байрамига яхши замин тайёрлашга имкон берди: анчагина электр энергияси, ҳар хил мойлар, запас қисмлар тежалди.

Шанбаликда ремонтчилар ҳам жуда яхши ишлашди. Улар Ўрта Осиё-Марказ ҳамда Бухоро-Урал газ қувурларида хизмат қилишади. Газ дарёларининг тўхтовсиз ишлаб туриши ремонтчилар пухта ишлаётганликларининг далилидир.

Шанбаликка 5 минг киши чиқди. Уларнинг ҳаммаси ишлаб чиқариш вазифаларини бажариш билан шуғулланди. Натижада Урал ва мамлакатнинг марказий районларига планга қўшимча 10 миллион куб метрдан ортиқ газ юбориш мумкин бўлди.

Ташаббус, ижодкорлик

ФАРҒОНА:

● Шанбалик кунида Қўқондаги «Большевик» заводининг коллективи апрель ойининг сўнгги ўн кунлиги ҳисобидан ишлади. Россия Федерацияси ва Туркманистоннинг газ қазиб чиқариш саноати корхоналарига пўлат ва чўян арматура солинган бир неча контейнер юборилди.

Қўқонликлар маҳсулотнинг анчагина қисмини тежалган хом ашё ва материаллар ҳисобидан тайёрладилар. Корхонанинг қарийб бутун коллективи — 500 киши шанбалик кунини ўз иш жойида ўтказди.

Қўқонлик металлчилар 18 апрель куни 35 минг сўмлик — пландагидан анча кўп халқ истеъмоли моллари тайёрлаб чиқардилар. «Большевик» меҳнаткашлари шанбалик фондига 2 минг сўмдан кўп пул ўтказдилар.

Дастлабки ҳисоб-китобларнинг кўрсатишича:

Ленинча Коммунистик шанбаликда индустрия, қишлоқ хўжалиги ходимлари, студентлар, мактаб ўқувчилари, партия ва меҳнат ветеранлари бўлиб 9 миллион 318 мингдан кўп киши қатнашди.

4 миллион 290 мингдан кўп киши шу кунни ўзининг иш жойларида ўтказди.

Улар 46 миллион 552 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб бердилар.

«Қизил шанбалик»нинг бошқа қатнашчилари, шаҳарлар ва қишлоқларни ободонлаштиришга, кўчалар, ҳовлилар, микрорайонлар, корхоналар территорияларини супуриб-сидиришда қатнашдилар, гул ва дарахт кўчатларини ўтқаздилар.

830 тадан кўп бригада, смена, цех ва участка маҳсулот ишлаб чиқаришда тежалган ресурслар: ёнилғи ва энергия, металл, цемент, ғишт ва бошқа материаллардан фойдаланди.

Зарбдор сменага чиққан барча кишиларнинг иш ҳақи 7 миллион 678 минг сўмга боради. Бу маблағ беш йиллик фондига ўтказилади.

Шанбалик қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг совет халқига Мурожаатномасига амалий иш билан жавоб қайтардилар, ўзларининг юксак онглилиги ва ижодий активлиги — беш йиллик иккинчи йили планларини, партия XXVII съезди қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларни бажариш муваффақиятининг гарови эканлигини тасдиқладилар.

ЎзТАГ мухбирлари Р. Бичурин, С. Брагинский, П. Водолазов, Е. Величанская, Т. Доғжи, Л. Елизаров, Ю. Иброҳимов, Л. Левин, К. Низомов, В. Рудакова, С. Рухмалев, В. Татаринов, Л. Токарев, А. Фозилов, Б. Шумайлов.

Бугун—Совет фани куни

ЯРАТУВЧИЛИК ЙЎЛИДА

Совет олимлари фан ва техника тараққиётининг турли соҳаларида улкан муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Космосни тадқиқ қилишдаги, математика, механика, электроника, медицина соҳасидаги салмоқли ютуқлар билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Республикамизда академияга мансуб ва тармоқ-тадқиқот институтлари, олий ўқув юртлари, юзлаб конструкторлик бюролари, тажриба экспериментал базалар, кўпдан кўп завод лабораторияларида 80 мингдан кўпроқ киши банд. Улар орасида 1200 фан доктори ва 15 мингдан кўпроқ фан кандидати бор.

* * *

Узбекистон ССР Фанлар академияси системасида илк бор Швейцариядаги «Георг Фишер» фирмаси билан Электроника институти ишлаб чиққан ечим бўйича коммерция битими имзоланди.

* * *

ГФРдаги «Интегроник», Япониядаги «МИКИ», АҚШдаги «Цианамид» фирмалари билан Электроника, Биоорганик химия ва Химия институтларининг янги ишланмалари устидан музокаралар олиб борилди.

* * *

Утган йили «Физика-Қуёш» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ташкил этилди. Иккита инженерлик («Мотор» ва «Манипулятор») ва иккита илмий ишлаб чиқариш марказн «Дефолиант ва «Иккиламчи ресурслар») марказлари бунёд этилди.

* * *

Галлей кометасини ўрганишда халқаро программа бўйича иштирок этаётган Астрономия институти жаҳондаги 104 обсерватория орасида биринчи ўринни эгаллади.

* * *

Археология фанини ривожлантиришдаги муваффақиятлари учун Узбекистон ССР Фанлар академияси академиги Г. А. Пугаченкова ва Узбекистон ССР Фанлар академияси мухбир аъзоси А. А. Асқаров немис археология институтлари умумий ва қиёсий археология Комиссиясига мухбир аъзо қилиб сайландилар.

Тошкент медицина институтининг олимлари буйракнинг муҳим бир хоссасини — ингичка ичакдан қонга сўрилган экзоген оқсил моддаларини парчалаш хоссасини топдилар. Медицина соҳасидаги бу кашфиётни СССР Ихтиролар ва кашфиёт ишлари давлат комитети рўйхатга олди.

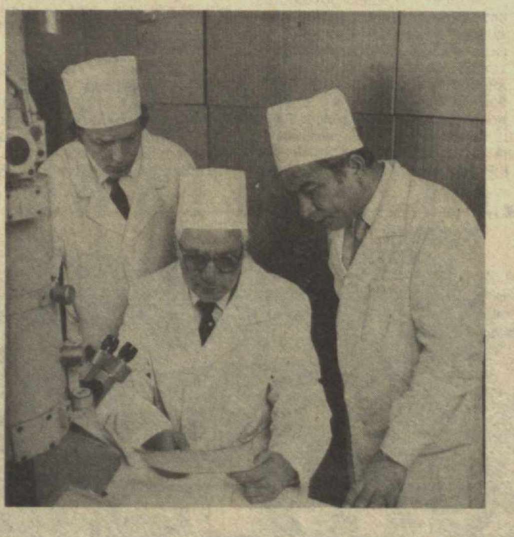

Кашфиёт муаллифлари — К. А. Зуфаров (ўртада), В. М. Гонтмахер (чапда) ва А. И. Йўлдошев.

ОНА СУТИ

БУГУН

Ҳаяжонни яшириб бўлмас экан. Комитет йиғилиши соат тўққизга чақирилган. Вақт ҳали эрта бўлса-да, улар келишганда тўпланганлар анчагина эди. Бир қараганда деярли ҳаммаси ҳамкасблар, таниш-билишлар. Худди шуларга қилинган ишларни, лабораторияда ўтказилган тажрибалар натижаларини гапириб бериш керак. Ўз фикр-мулоҳазаларини далиллар билан исботлаб, уни ҳимоя қила олиш лозим. Бундай вазифани бажариш одатда илмий раҳбар зиммасига тушади.

Ҳамкасблар бугунги йиғилиш «гуноҳкорларини» ўртага олишди. Савол-жавоб, қизғин баҳслар йиғилишдан олдинроқ фойенинг ўзида бошланиб кетди. Ёру биродарлари билан суҳбатлашаркан, Комилжон Аҳмаджонович ҳаяжонини яшириш мақсадида, табиатан ўта вазмин бўлса ҳам ҳазил-мутойиба қилар, ҳамиша илиқ табассум инъом этувчи чеҳрасига ҳаяжоннинг излари соя солмаслигига интиларди

Раҳбарининг ҳаяжонини Акромжон сезди. Қобил шогирд фарзанддек бўлиб қолади, дейишгани рост экан. Акромжон ниманидир баҳона қилиб, устози ёнига келди-да:

— Домла, ҳеч нарса керакмасми?— дея оҳистагина сўради.

— Йўқ, йўқ, ҳаммаси яхши,— устоз меҳри товланиб шогирдининг елкасига аста қоқиб қўйди.— Фақат Валерий келмагани чатоқ бўлдида. Ўз кўзи билан кўриб, қулоғи билан эшитиши керак эди...

Муҳокама узоқ давом этмади. К. Зуфаровнинг лўнда, мазмунли гапидан ҳамма қониқди. Уч олим томонидан бажарилган иш бир овоздан тиб илмидаги кашфиёт сифатида тан олинди.

КЕЧА

Ҳаммаси оддийгина бошланди. Комилжон Аҳмаджонович шогирд танлашда адашганини эслолмайди. Гистология кафедрасини бошқарганида ҳам, кейинчалик катта даргоҳ — Тошкент давлат медицина институтига ректорлик қилган пайтларида ҳам К. Зуфаров илмий-тадқиқот ишлари олиб боришга, малакали мутахассис кадрлар етиштиришга алоҳида аҳамият берди.

1964 йили институтни битирган В. Гонтмахернинг илмга лаёқатини сезган олим уни гистология кафедрасида қолдиради. Ўшандан бошлаб Валерийнинг зиммасига инсон танасининг жуфт аъзоси — буйраклар тузилиши ва фаолиятини мукаммал ўрганиш вазифаси топширилди.

А. Йўлдошев ҳам ўқишни тамомлагач, ишни шу тариқа гистология кафедрасидан бошлади. А. Зуфаров бу шогирдига янги туғилган болаларда, турли жонзотларда овқат ҳазм қилиш органларидан ичакнинг тараққий этиши бўйича иш олиб боришни тавсия этди.

Ўша кезлари — 1966 йили гистология кафедраси қошида янги — клиник-экспериментал проблемали биофизик илмий-тадқиқот лабораториясининг ташкил этилиши мақсадга мувофиқ эди. Гап шундаки, бунда организмда овқат ҳазм қилиш аъзоларининг нозик томонларини ўрганиш асосий мақсад этиб қўйилди. К. Зуфаров лабораториядаги ҳар бир ходимдан ўзи ўрганаётган мазкур аъзонинг тузилиши ва фаолиятинигина эмас, балки унинг бошқа аъзолар билан узвий боғлиқлигини билишни, уни мукаммал ўрганишни талаб қилар эди. Бундай ишлашнинг самараси шунда эдики, тадқиқотчилар эксперимент тариқасида ўтказаётган синовларининг бир-бирига алоқасини ва айни чоғда унинг натижасини ҳам кўриб туришарди. Балки кашфиёт яратилишига ҳам ишга ана шундай комплекс ёндашув сабаб бўлса ажабмас.

Дастлаб тажрибалар ҳайвонлар устида олиб борилди. Уларда она сутининг ҳазм бўлиш жараёни текширилди. Янги туғилган сут эмизувчи ҳайвон боласининг ички аъзоларидан бири «атайин» операция қилиб, уни ўша заҳотиёқ онасини эмишга мажбур этилди. Буни қарангки, жароҳат ўрни кутилганидан ҳам барвақт битиб, кучук ўзини тиклаб олди. У билан баб-баравар жарроҳлик столига ётган, бироқ сунъий аралашма билан боқилган кучукча эса нобуд бўлди. Демак сут таркибида ўша операция «ярасининг» ўрнини тиклашга ёрдам берадиган нимадир бор.

Тажрибалар давом этарди. Маълумки, киши танасининг ҳар бир аъзоси ўз вазифасини адо этади. Бироқ янги туғилган гўдакларда ҳали овқат ҳазм қилиш системаси яхши ривожланмаган бўлганлиги сабабли у она сутини парчалай олмаслиги маълум бўлди. Айни чоғда ёш организмнинг ўсиши, ривожи учун оқсил, ёғ, углеводлар зарур.

Текширишлар шуни кўрсатдики, гўдак организмидаги ингичка ичак махсус механизмлар ёрдамида зарур моддаларни лимфатик система билан қон айланиш системасига парчаламасдан ўтказиб беради. Ваҳолонки, ёш организмнинг ўсиши учун эса овқат парчаланган ҳолда бўлиши шарт. Шундагина янги ҳужайра ва тўқималар пайдо бўлиши мумкин. Парчаланиш жараёни қаерда, қай ҳолатда рўй беради? Олимларни ўйлантирган, уларни қайта-қайта тажрибалар ўтказишга, изланишга мажбур этган муаммо ана шу эди.

Гўдак организмидаги буйрак фаолиятини текшираётган Валерий Моисеевич ҳамда ичак тараққиётини ўрганаётган Акром Йўлдошевлар устозлари К. Зуфаров ёрдамида дастлабки хулосага келдилар. Ичакдан қонга ўтган парчаланмаган оқсил моддаларини буйрак гўдак организми учун зарур модда — аминокислоталарга парчалаб берар экан. Сўнг бу моддалар яна қонга ўтади ва организм ундан бемалол фойдаланади. Эмизиш даврида буйрак асосий ажратиш вазифасидан ташқари, оқсил моддасини парчалашда муҳим роль ўйнайди.

Бундан чиқди, бола учун энг ноёб овқат она сути. Чунки гўдак буйраги ўз онасининггина сутини «ҳазм» қила олади. Сунъий аралашмалар билан боқиладиган болаларнинг дармонд, нимжон бўлишининг ва кўп ҳолларда буйрак хасталиги билан оғришининг асосий сабаби ҳам шунда.

Яқин-яқингача ҳомиладор аёллар шифохона эшигини кўрмай, ўз уйларида кўзи ёрирди. Вақти-соати етиб, тўлғоқ бошланган пайтда доя кампир унинг тепасида парвона бўлар, чақалоқнинг киндигини қирқиб, ювиб тараб, йўргакларди-ю, она кўкрагига тутарди. Фарзандини илк бор бағрига босганда унинг ҳидини сезгани ҳамоноқ ҳар қандай онанинг меҳри товланади. Ийиб келган дастлабки — оғиз сутидан бола баҳраманд бўлади.

«Қари билганинн пари билмайди», деган нақлнинг қанчалик топиб айтилганлигига минг карра амин бўласан киши. Кексалар-ку, илмий тажриба нималигини билишмаган-а, бироқ уларда ҳаётий сабоқ кўп бўлган. Оғиз сутини эмган бола турли касалликлардан ҳоли бўлиб, кам оғриган. Маълум бўлишича, ўша дастлабки сутда бола организми учун ниҳоятда зарур иммуноглобулин бўлган. У эса болаларни хасталикдан асровчи бирдан-бир восита ҳисобланади. Бироқ нима учундир туғуруқхоналарда бунга эътибор берилмайди ва ҳатто оналарга ўша дастлабки сутни соғиб ташлашни маслаҳат беришади. Бу билан қанчалар фойдали, бебаҳо нарсадан воз кечишаётганини ўзлари билишармикан...

ЭРТАГА

— Айтингчи, келажак ниятингиз қандай?

К. ЗУФАРОВ — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, медицина фанлари доктори, профессор:

— Бир сўз билан айтганда, ният қилиш яхши нарса. Ниятинг қатъий бўлса, демак нимагадир интиласан ва шунинг оқибатида кўнгилга тугилган тугунчаклар аста уйғонади. Бунда эса гап кўп. Муҳими, шундай тугунчакларнинг юз очиши элимиз, юртимиз тинчи, инсон тани сиҳатлиги учун хизмат қилса, деймиз.

В. ГОНТМАХЕР — медицина фанлари доктори:

— Очиғини айтганда, ҳали ҳаммаси олдинда. Назаримда биз кашфиёт деб аталаётган ишимизнинг эндигина ичига кириб боряпмиз. Лекин мутахассис сифатида бир нарсани қайта-қайта таъкидлагим келади. Дунёда фарзанд учун она сутидек ноёб нарсанинг ўзи йўқ.

А. ЙУЛДОШЕВ — медицина фанлари кандидати:

— Валерий тўғри айтади. Болам хасталанмасин, дард кўрмасин деган она фарзандини кўкрак сутига «қониқтириши» лозим. Тажрибаларимиз, ҳатто кейинчалик ҳам юқумли касалликлардан ҳоли бўлиш боланинг она сути билан боқилганлигига боғлиқ эканини кўрсатмоқда.

Бизнинг ният эса кашфиёт яратувчиларга ойдин йўл тилашдир.

Умида **ФАЙЗИЕВА.**

КАШФИЁТНИ БИОЛОГИЯ ФАНЛАРИ ДОКТОРИ, ПРОФЕССОР А. ОҚИЛОВ ШАРҲЛАЙДИ:

— Тиббиёт оламида иқтидорли олимлар кўп. Аммо уларнинг айримларигагина ўз касблари ва фаолияти маҳсулини сўнмас фан бойлигига айлантириш насиб этади. Ана шундай салоҳиятли олимлардан бири Комилжон Зуфаровдир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги К. А. Зуфаров ўз илмий фаолиятини тиббиётнинг фундаментал фани бўлмиш гистологияга бағишлаб, республикамиз фани ютуқларини Иттифоқимиздагина эмас, бутун жаҳонга ёймоқда.

Яқинда Иттифоқимиз тиббиётида улкан воқеа юз берди. СССР Ихтиролар ва кашфиёт ишлари давлат комитетида Тошкент медицина институтининг олимлари — Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги К. А. Зуфаров, медицина фанлари доктори В. М. Гонтмахер ва медицина фанлари кандидати А. И. Йўлдошев буйракнинг муҳим бир хоссасини — ингичка ичакдан қонга сўрилаётган экзоген оқсил моддаларини парчалаш хоссасини топганликлари қайд этилди. Бу воқеанинг улканлигини шарҳлаш учун республикамизнинг салкам 70 йиллик тарихида унинг эътиборга сазовор эканлигини айтиб ўтиш кифоядир.

Бу янги кашфиёт тиббиёт тарихида биринчи бор ҳамма тан олган одамнинг айирув органи бўлмиш буйракнинг янги туғилган болалар организмида янги хизмати — яъни она сути оқсилларини тўла парчалай олиш хусусияти бор эканлигини илк бор очиб берди.

Бу кашфиёт натижаларидан олимларимиз ва врачларимиз турли болалар хасталикларининг олдини олиш ва даволашда, сунъий аралашма таомлар тайёрлашда она сутидан кенг фойдаланиш лозимлигини кўрсатди.

АНГРЕН ДАРЁСИ ТОШДИ

ПИСКЕНТ, 17 апрель. (УзТАГ мухбири). Бугун кечаси жала ёмғирлар натижасида Ангрен дарёси Пискент район «Гулистон» колхози территориясидаги Бўржар посёлкаси районида тошиб кетди. Вахрушев номли колхоз далаларини ҳам сув босди.

Район ва область партия, совет ҳамда хўжалик органлари табиий офатга қарши кураш ишларини авж олдирдилар. Икки мингга яқин киши хатарли зонадан олиб кетилди. Тошкент, Олмалиқ ва Ангрен меҳнатчилари табиий офатга учраган районга ёрдам бериш учун ошиқдилар. Олмалиқ кон-металлургия комбинати қудратли «БелАЗ» машиналарининг ҳайдовчилари дам олмай, икки сменада ишлаб, тошқин дарё соҳилларини мустаҳкамлаш учун тупроқ ташидилар. Хатарли зонанинг бутун территориясидаги ишчилар ва колхозчилар шу ишга қўшилдилар. Сув хўжалиги ташкилотларининг ходимлари Оҳангарон сув омбори ва Тошкент денгизидан оқиб чиқадиган сув сатҳини тартибга солиб туриш юзасидан фавқулодда чораларни кўрдилар. Баъзи иморотлар вайрон бўлди. Бир неча киши ҳалок бўлди.

Тошқин оқибатларини тугатиш учун ҳамма чоралар кўрилмоқда.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

Телевидениенинг ҳафталик программаси

20—26 апрель

20 апрель, душанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Футбол шарҳи. 10.00 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 11.00 — С. Михалков қаҳрамонлари экранда. 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Рус тили. 17.15 — Ҳужжатли фильмлар. 17.45 — Баскетбол шарҳи. 18.30 — Горнчилар, қаердасиз! 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Жадаллаштириш. 20.05 — Грузия ССР халқ артисти П. Бурчуладзе куйлайди. 20.30 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 21.30 — Время. 22.05 — «Матвейнинг қувончи». Бадиий фильм. 23.40 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Павел Луспекаев. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Шахмат мактаби. 21.15 — Халқ куйлари. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. СССР — АҚШ.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар. 7.40 — Ахборот. 16.35 — Физика. 17.10 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Қизиқувчилар экрани. 18.15 — Тенгдошлар. 19.00 — Ўзбекистон хотин-қизларининг V съездига. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Музикали фиьльм. 21.30 Время. 22.05 — Хат ва ҳаёт. 23.05 — Олтин саҳифалар.

УзТВ-II. 19.35 — «Нонни тенг бўламиз». Бадиий фильм. 20.45 — Меҳнатни шарафлаймиз. 21.30 —Время. **ДУШАНБА.** 22.05 «Гаи инспектори». Бадиий фильм.

21 апрель, сешанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — РСФСР халқ артисти В. Климов чалади. 9.45 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 11.40 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.40 — Онамларнинг мактаби. 17.10 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Буржуа «оммавий» маданияти ҳақида. 18.00 — Шу куннинг почтаси. 18.30 — Футбол шарҳи. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Мультфильм. 19.40 — Фан ва турмуш. 20.30 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Швеция — ЧССР. 23.25 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильмлар. 9.35 —— Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.05 — Француз тили. 11.05 — Эстетик тарбия. 11.25 — Илмий-оммабоп фильм. 11.35 — Ўқув кўрсатуви. 12.05 — Рус тили. 13.10 — «Матвейнинг қувончи». Бадиий фильм. 15.15 — Янгиликлар. 15.20 — Революцион плакат. 15.50 — А. Т. Твардовский. «Олис, олисларда». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 19.30 — Халқаро панорама. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 -- Ритмик гимнастика. 21.15 — Ш. Чалаев. Квартет. 21.30 — Время. 22.05 — Саргузашт фильмлар экрани. «Довонда ўқ отилмасин». 23.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар. 7.40 — Пионер телетайпи. 7.50 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Ахборот. 8.20— Тонгги тароналар. 16.35 — А. Фадеев. Ҳаёти ва ижоди. 17.05 — Телефильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Ота-оналар университети. 18.15 — Едгорлик туркумидан. С. Хондайлиқий. 19.00 — Ленинизм —давримиз байроғи. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Табиат билан дўстлашиб. 20.00 — Пахтачилик: тажриба ва муаммолар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ленин берган саодат. 21.30 — Время. 22.05 — «Милтиқли киши». Бадиий фильм. 23.35— Бугун оламда нима гап?.

УзТВ-II. 19.35 — «Уфқ». 20.15 — Мактаб ўқувчиларининг химия бўйича Бутуниттифоқ олимпиадаси 20.45 — Заминнинг барча гуллари. 21.00 — Телефильм. 21.30 — Время. **ДУШАНБА.** 22.05 — Театр сизнинг хонадонингизда.

22 апрель, чоршанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Горнчилар, қаердасиз! 10.00 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 11.00 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 12.00 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Инсон ва компьютер. 17.00 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. ЧССР — СССР. 19.15 — Лениндан ўрганамиз. 19.45 — Ф. Маслов. Ленин ҳақида поэма. 19.55 — В. И. Ленин туғилган куннинг 117 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт. 23.15 — Футбол. Европа чемпионлари кубоги. Ярим финал «Динамо» (Киев) — «Порто» (Португалия).

МТ-II. 9.00—Гимнастика. 9.15 —Ҳужжатли фильм. 9.35—География. 10.05 — Немис тили. 11.05 — Кураш ва норозилик қўшиқлари. 11.35 — Тарих. 12.05 — Совет ёзувчилари В. И. Ленин ҳақида. 13.05 — Илмий-оммабоп фильм. 13.35 — Физика. 15.05 — Янгиликлар. 15.10 — Драматургия ва театр. 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Қишлоқ янгиликлари. 19.40 — Илмий-оммабоп фильм. 20.00 — Ҳамдўстлик. 20.30 —Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45— Музикали киоск. Танаффусда — Время. 21.50 — «Биринчи кун». Бадиий фильм. 23.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 —Телефильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Ленин қадамжолари бўйлаб. 16.35 — Табиатшунослик. 17.10 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Она диёр. 18.15 — Биз Ильич набиралари. 18.45 — Мультфильм. 18.55 — Ёшлик. 19.25 — Ахборот. 19.55 — Москва. В. И. Ленин туғилган куннинг 117 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт. 21.30 — Время. 22.05 — «Ленин йўлланмаси билан». Бадиий фильм.

УзТВ-II. 19.35 — Пионер телетайпи. 19.45 — Бир актёр театри. 20.20 — Телефильм. 20.40 — Ритмик гимнастика. 21.00 — Телефильм. 21.30 — Время.

23 апрель, пайшанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Мактаб ўқувчиларининг Могилев областидаги Я. М. Свердлов номли колхоз раиси А. П. Герасимов билан учрашуви. 10.00 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 11.00 — Совет қўшиқларидан концерт. 11.20 — Илмий-оммабоп фильм. 11.50 — Таллиннинг музикали манзаралари. 12.15 ва 16.30 — Янгиликлар. 16.45 — Ҳужжатли фильм. 16.55 -- ...16 ёшгача ва ундан катталар. 17.45 — РСФСРда хизмат кўрсатган артист Б. Феоктистов концерти. 18.30 — Ҳужжатли фильм. 18.45 — Сўзни амалда иш билан оқла. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Ҳужжатли фильм. 19.45 — А. И. Ульянова-Елизарова уй-музейида концерт. 20.30 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. СССР — Финляндия. 23.25 — Дунё воқеалари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Умумий биология. 10.05 — Испан тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.45 — Зоология. 12.10 — Сиз яратган боғ. 13.05 — Табиат ҳақида ҳикоялар. 13.35 — Физика. 15.05 — Янгиликлар. 15.10 — Ўқитувчи экрани. 15.30 — Ўқитувчига — музика сабоғи. 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.50 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 21.20 — Винница шаҳри «Кобзари» фольклор ансамблининг чиқиши. 21.30 — Время. 22.05 — Чет эл фильмлари экрани. «Сароб» 23.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 —Салом, кичкинтойлар. 7,40 — СССР — Польша: дўстлик мустаҳкамланмоқда. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Қардошлик тароналари. 16.35 — Адабиёт. 17.10 — Бир сафда. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Болалар учун Алифбе байрами. 18.15 — КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорлари — ҳаётга! 18.45 — Мультфильм. 18.55 — Адабий театр. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Она-Ерга муҳаббат. 19.55 — Ёзувчи ва замон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — О. Ҳакимов шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар. 21.30 — Время. 22.05 — Пиллакорларнинг шу кунги вазифалари. 22.40 — Барҳаёт наволар.

УзТВ-II. 19.35 — Жадаллаштириш йўлидан. 20.15 — Реклама. 20.25 — Телефильм. 20.45 — Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига. 21.30 —Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 — Концерт. 22.35 —«Ўқитувчи». Бадиий фильм.

24 апрель, жума

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — СССР Давлат академик Большой театрининг духовой оркестри чалади. 9.55 — Болалар учун кўрсатув. 10.25 — Улуғ Октябрь 70 йиллигига. 11.25 — Л. В. Бетховен. 3-симфонияси. 12.15 ва 16.30 —Янгиликлар. 16.45 — Мультфильмлар. 17.45 — Коломнада фольклор байрами. 18.15 — Бирбиримизга ишонишни қандай ўрганишимиз керак. 18.50 — Севимли Ватаним менинг. 18.55 — Ҳужжжатли фильм. 19.45 — Дунё воқеалари. 20.00 — Одесса шаҳридаги 2-СПТУ физика ўқитувчиси Н. Н. Палтишев билан учрашув. 21.30 — Время. 22.05 — «Ҳамма кометалар ҳам сўнавермайди». Бадиий фильм. 23.15 — Дунё воқеалари. 23.25 — Чет эл эстрадаси артистларининг концерти.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — В. Маяковский. «Жуда соз!». Поэма. 10.35 — Инглиз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Музика. 12.05— С. Орлов поэзияси. 13.10 — «Биринчи кун». Бадиий фильм. 15.05 — Янгиликлар. 15.10 — Табиатшунослик. 15.30 — Драматургия ва театр. 16.30 — Тарих саҳифалари. 18.20 — Янгиликлар. 18.30 — Арманистон телевидениесининг программаси. 20.00 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Швеция — Канада. Танаффусда — Хайрли тун, кичкинтойлар!. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Финляндия — Швеция. Танаффусда — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 — Телефильм. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Эстрада қўшиқлари. 16.35 —География. 17.05 — Болалар учун фильм. 17.30 — Янгиликлар. 17.40 — Рус тили — армия хизматига чақирилувчиларга. 18.15 — Мультфильмлар. 18.35 — Инсон болаликдан бошланади. 19.05 — Тошкент машинасозларининг Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишланган янги марралари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — «Ёшлик». 20.30 — Ахборот. 20.50 — Мусиқа жавони. 21.30 — Время. 22.05 — Нафосат. 23.15 — Бугун оламда нима гап? 23.30 — Кинопрограмма.

УзТВ-II. 19.35 — Публицистик кўрсатув. 20.20 — Ритмик гимнастика. 20.40— Телефильм 21.00 — Телевизион альманах. 21.30 — Время. **ФРУНЗЕ.** 22.05 — Республика ўқитувчиларининг VI съездидан репортаж 22.20 — Телеочерк. 22.35 — Ёшлар программаси. 23.05 — «Қулоққа чалинган суҳбат». Бадиий фильм. 00.20 — Чет эллик кабарлар.

25 апрель, шанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.10 — АБВГДейка. 9.40 — Мангуликка айланган лаҳзалар. 10.25 — Ўртоқ қўшиқ. 11.15 — Инсон ва қонун. 12.00 — Ҳужжатли-публицистик фильм. 13.40 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 14.10 — Ҳамдўстлик. 14.40 — Дунё воқеалари. 14.55 — Халқ ижодиёти II Бутуниттифоқ фестивали. 15.25 — Ҳайвонот оламида. 16.25 — Ҳужжатли фильм. 17.15 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Канада — СССР. 19.15 — «Хамелеон ўйини». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.10 — Концерт. Танаффусда — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Илмий-оммабоп фильм. 9.40 — Ритмик гимнастика. 10.10 — Скрипка ва оркестр ижроси учун поэма. 10.30 — «Довонда ўқ отилмасин». Бадиий фильм. 11.40 — Тонгги почта. 12.10 — Сиз яратган боғ. 12.40 — Қозоғистон халқ артисти Р. Римбаева куйлайди. 13.25 — Спорт гимнастикаси. 14.00 — «Учувчида менинг хаёлим». Бадиий фильм. 15.15 — Реклама. 15.20 — Молдавия телевидениесининг программаси. 16.05 — Ўсмирлар учун музикали кўрсатув. 18.15 — Фильм-концерт. 19.00 — Тео Адам таклиф этади. 20.20 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45—Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — «Баҳорги чақирув». Бадиий фильм.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Салом, кичкинтойлар! 7.40 — Ҳужжатли фильм. 8.00 — Ахборот. 8.20— Киножурнал. 8.30 — Время. 9.10 — Врач маслаҳати. 9.20 — Кинокўрсатув. 10.20— Спортивний Узбекистан. 11.10 — «Анафема». Бадиий фильм. 12.00 — Умид. 13.30 — Буни ҳамма билиши ва уддалаши керак. 14.00 — Замандас. 15.00 — «Нодирабегим». Бадиий фильм. 16.25 — Театр ва томошабин. 18.00 — Дўстлик экрани. 19.00 — Санъат ғунчалари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телеочерк. 19.55 — Оналар мактаби. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Музикали программа. 21.30 — Время. 22.05 — Нур таратган соҳибалар.

ДУШАНБА. 18.00 — Дўстлик экрани. 19.00 — Мен яшаётган олам. 19.30 — Новости. 19.50 — Гулшани адаб. 20.30 — Ахбор. 20.50 — Бўстон III. 21.30 — Время. 22.05— Бўстон III.

26 апрель, якшанба

МТ-I. 8.00 — Зарядка. Мультфильм. Музика. 8.30 — Время. 9.15 — Урал баянчилар триоси чалади. 9.40 — Ритмик гимнастика. 10.25 — Спортлото. 10.40 — Будильник. 11.10 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 12.10 — Тонгги почта. 12.40 — Бизнинг уй. 13.25 — Музикали киоск. 13.55 — Қишлоқ янгиликлари. 14.55 — Здоровье. 15.40 — Мультфильм. 16.05 — Ҳужжатли фильм. 17.10 — «Рисоладаги эр». Бадиий фильм. 18.40 — Халқаро панорама. 19.25 — Биз қандай дам оляпмиз. 20.05 — «Биз — лўлилармиз». Спектакль. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.50 — Янгиликлар.

МТ-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.15 — «Баҳорги чақирув». Бадиий фильм. 10.45 — Жаҳон музика маданияти хазинасидан. 11.30 — Рус тили. 12.00 — От спорти. СССР кубоги. 12.40 — Фильм-концерт. 13.20 — Биз танлайдиган йўллар. 14.10 — Илмий-оммабоп фильм. 14.20 — Бизнинг завод клубида. 14.45 — Мультфильм. 15.05 — Реклама. 15.10 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 16.10 — Коми АССР телевидениесининг программаси. 17.10 — Жаҳон бадиий маданияти. 17.40 — «Генерал Скорняковнинг бир туни». Спектакль. 18.45 — Бадиий гимнастика. 19.30 — Илмий-оммабоп фильм. 20.00 — От спорти. СССР кубоги. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Бадиий гимнастика. 21.30 — Время. 22.05 — Хоккей. Жаҳон чемпионати. Канада — Финляндия. Танаффусда — Янгиликлар.

УзТВ-I. 7.05 — Ритмик гимнастика. 7.30 — Музика. Яхши кайфият. 8.00 — Ахборот. 8.20 — Телефильм. 8.30 — Время. 9.10 — Биргаликда куйлаймиз. 9.30 — Истеъдод. 10.10 — «Опаси Алёнушка ва укаси Иванушка». Спектакль. 11.00 — Шахмат мактаби. 11.30 — «Суюнчи». Бадиий фильм. 12.50— Пионерлар мамлакатида. 13.50 — Саломат бўлинг! 14.20 — «Ёшлик». 15.00 — Ҳужжатли фильм. 16.00 — Элга хизмат: талаб ва таклиф. 16.30 — Реклама. 17.05 — «Ровесник». 18.00 — «Союзмультфильм» режиссёри В. Котёночкин — бизнинг меҳмонимиз. 19.00 — Фильм-концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Модани ким ўйлаб топади? 20.15 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — «Водиллик келин». Бадиий фильм.

ДУШАНБА. 17.25 — Тинчлик йилидан — тинчлик асрига. 18.40 — Реклама. 18.50 — Телевизион почтадан. 19.35 — Новости. 19.45 — Шеърият кечаси. 20.30 — Ахбор. 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — «Негатив». Танқидий программанинг 1-сони. 22.20 — «Забт этиш». Бадиий фильм.

Р. — 08696. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. В. — 90. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12